БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой. обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 98 (8623) | 1958 оной апрелиин 25, пятница | Сэн 20 мүнгэн

НҮХЭД МЕХАНИЗАТОРНУУД!

Халаанайнгаа даалгабари үдэр бүри үлүүлэн дүүргэжэ, донецкэ шахтёр Николай Мамайн үүсхэлые бодото ажалаараа дэмжэе

Эртын тарилгые эрхим болзорто үнгэргэе

Газарай хүрьһэнэй шииг нойтые ...лдангүй, тарилгаяа богони бол...орто, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ ...эшэ колхоз, совхоз бүхэнэй эгээн ...ухала зорилго мүн. Энээнние ам...жалтатайгаар шиидхэжэ шадабал ...ндэр баян ургаса абаха найдам...ай алхам хэгдэхэ, парти, прави...тельствын анхарал оролдолгодо бо...лото харюу боложо үгэхэ байна.

...һүүлэй мэдээгээр республикын ...олхон аймагуудта эртын ороohото ...ргамалнууд таригдажа захалба. ...ичурын аймагай колхозууд, тэндэ...и совхоз хабарай полевой хүдэлмэ...рие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, ...лтанһаа түрүүлэн, апрелиин хо...ёрдоор эртын тарилгада жэгдэрэн ...роо. Түрүүшын хоёрхон үдэрэй ...ршада мянгаад гектар дээрэ та...рилга хэгдээ һэн. Ждановай, Лени...нэй, Логовскиин, Калининай нэрэм...жэтэ болон бусад колхозууд гүрэн...өө худалдажа абаһан техникээ ...гээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, хэ...э хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр та...рилга хэжэ байнхай. Аймагай кол...хозууд, хониной совхоз эртын ороо...һото ургамалнуудые майн 1 болотор ...рижа дүүргэхэ гэһэн зорилго ур...даа табяад, бэе бэетээ мүрысэжэ, ...жалай габьяа харуулжа байна.

...Тарилга хэхынгээ хажуугаар би...шурынхид таряалан, сабшалангаа ...алха, үтэгжүүлхэ, пар хахалха ...дэлмэридэ онсо анхаралаа таби... Калининай нэрэмжэтэ колхоз ...ар уһалалгада дүшэ гаран хү...нүүе табижа, хэдэхэн үдэрэй тур...шада гурбан зуугаад гектар та...рилан, сабшалан уһалаа. Мүн ...Ждановай нэрэмжэтэ колхоз энэ ...ажала хүдэлмэридэ хүнүүдые ...оор табяад, 700 гаран гектар уһа...лаад байнхай. «Защита мира», XIX ...партсъездын, Ленинэй нэрэмжэтэ ...колхозууд гол мүрэнһөө уһа бүлэжэ ...гаха түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэ...н, нилээд ехэ газар уһалжа байна. ...ичурын аймагай поли, сабшалан ...рэ уһалууриин хүдэлмэри үдэр, ...ингүй ябажа байнхай. Газар уһа...лшадые урмашуулхын тулада ...алта үдэрһөө гадна, мүнгөөр нэ...мэтэ түлбэри үгтэнэ.

Бичурынхидтай хабаа бараа Ку...дарын, Мухаршэбэрэй, Тарбага...тайн, Зэдын, Хориин, Заиграйн ай...магай олонхи колхозууд эртынгээ ...тарилгада эмхитэйгээр оробо.

Тиигэбэшье, байгаалиин адли эр...е байдалда байһан аад, элдэб ...шалтагаан» дурдаад, тарилгые гэ...рэнь татаха баримтанууд али ...он үзэгдэнэ. Энээниие һүүлэй ...үрнүүдтэ хүдөөгөөр хэгдэһэн рей...дээ бригадануудай шалгалтанууд ...эрхэйлжэ үгэнэ.

Заиграйн аймагай олонхи колхо...зуудай тарилгадаа жэгдэрэн орожо ...байхада, эндэхи Кировэй нэрэмжэ...тэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ер...ёхин) нобшоржо байһаар. Эндэ та...рилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри дүүрэээдүй, тракторай агрегадта хүдэлхэ хүнүүд хүсэд томилогдоогүй байшоо. Колхозой уһалууриин системэнүүдээр уһан урдажа эхилһээр үнинэй. Тиигэбэшье, тэндэхи колхознигууд газараа уһалжа захалаагүй байха юм. Энэ жэлдэ уһалагдадаг газарта 600 гаран гектар шэниисэ таригдахаар хараалагдана. Мүн тарилгын урда тээ энэ колхоздо хоёр мянгаад гектар газар хахалагдаха ёһотой. Иимэ ехэ хүдэлмэриин байтар, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд артелиингээ гэшүүдые эмхидхэжэ шадаагүй, «бү яаруулагты» гэ гэһээр, дээрээ ортобо гээшэ.

Иимэрхүү баримтанууд Кяхтын, Закаменай болон бусад аймагуудта ушарна. Кяхтынхид «нютагай эрхэ байдалые харанабди» гэжэ шалтаад, эртын ороohото ургамалнуудые бултанһаа хожом, майн эхеэр тариха гэһэн һэдэлгэ гаргана. Үнгэрһэн жэлдэ баһал оройтожо тарилга хэһэн дээрэһээ тон бирагүй ургаса абаад, ехэнхи ургасаяа намарай хюрууда сохюулһанаа кяхтынхидай түргэнөөр мартаһаниинь гэмшэлтэй.

Мүн поли дээрэ хүдэлдэг хүнүүдтэ зохид һайн гэр байра түхеэрхэ, тэдэниие халуун эдеэ хоолоор хангаха талаар дутуу юумэнүүд олон. Гадна, механизаторнуудай, колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха тушаа колхозуудай, совхозуудай партийна эхин организацинууд хүсэд оролдоногүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые ябууд усадхажа, эртын тарилгые эрхим болзорто үнгэргэхэ тушаа хаа хаанагүй яаралтай хэмжээн абтаха ёһотой. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд урдань тарилгынгаа хүдэлмэриие бүхыдэнь МТС-тэ найдаад һуудаг һаа, мүнөө өөһэдөө эмхидхэхэ, өөһэдөө харюусаха болоһоноо мэдэрхэ зэргэтэй.

Мүнөө аймагай зургаануудай, партиин айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай үүргэ тон ехэ болобо. Тэдэнэр колхозуудаа тодорхойгоор хүгэлбэрилдэг боложо, тарилгые эмхитэйгээр ябуулха, газараа уһалха, үтэгжүүлхэ хэрэгтэнь колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ бодото туһаламжа хүргэхэ уялгатай. Нэн түрүүн гүрэнһөө худалдажа абаһан техникые ашаглаха хүнүүдые ололсохо, тэдэнэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха, мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэнь арга бэшэ туһаламжа хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ.

Нүхэд колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Түрэл партиингаа ЦК-гэй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй 1 сессиин түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэ бодотоор харюусахын тула эртынгээ ороohото ургамалнуудые эрхим һайн болзорыень алдангүй тария.

Үрэһэеэ бэлдээгүй байшоо

Закаменай аймагай колхозууд сагай уларил хүйтэн, газар гэдээгүй гэһэн шалтаг барижа, хабарай тарилгые жэл бүри ройтуулдаг заншалтай. Теэд энэнь гол шалтагааниинь бэшэ юм. Юуб гэбэл, аймагай колхозууд хабарай тарилгые бэлэдхэл муутайгаар угтадаг дээрэһээ хожомдожо эхилдэг байна.

Жэшээлхэдэ, эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Хубанов, парторганизациинь секретарь нүхэр Б. Ринчинов, комплексно бригадануудай бригадирнууд нүхэд Г. Яньков, Ч. Норбоев) халуун намарһаа хойшо үрэһэ хүрэнгээ тарилгын шанарта хүргэхэ тухай оло дахин хөөрэлдэбэшье, хүсэндэнь хүргөөгүй. Эндэ хаагдаһан 1600 центнер шэниисын үрэһэнэй 600 центнерынь ургаха талаараа муу байжа, тарилгын шанарта хүрэнэгүй. Энээниие саг болзортонь һэлгэхэ тухай колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдоогүй.

Тиимэһээ мүнөө хабарай тарилгын эхилшоод байхада, шэниисын үрэһэн дуталдахань. Мүн бүхы үрэһэ хүрэнгээ хороор угааха хүдэлмэри эхилээдүй. Мүнөө хүрэтэр хэрэгтэй болохо хорон абтаадүй байһаар. Үрэһэ хүрэнгээ нара, һалхинда байлгажа шанаржуулха хүдэлмэри хэгдэнэгүй. МТС-эй главна агроном нүхэр А. Данько эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байгаад, колхозой правлениин урда шанга эрилтэ табидагүй байха юм.

— Энэ колхоз худалдажа абаһан техникээ һаадгүйгөөр хүдэлгөө һаа, 13 үдэрэй туршада газар хахалалгаяа дүүргэхэ шадалтай юм. Гэбэшье, энэ хүдэлмэридэ үшөө нэгэ «ДТ-54» гү, али «С-80» маркын трактор МТС-һээ худалдажа абаа һаа һайн һэн ха,—гэжэ нүхэр Данько хөөрэнэ.

Бүхы тарилгаяа богонихон болзорто дүүргэхын тула, эртын культурануудые тарижа байхынгаа хажуугаар оройн культурануудые тариха газар дээрэ лущени хэхэ техникэ табиха болоно. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд иимэ байдалые һайн мэдэжэ байбашье, дутуу техникые хүсэлдүүлхэ тухай ямаршье хэмжээ абангүй байхань гайхалтай.

Мүн аймагай «Коммунизмын зам» колхоз энэ хабар таригдаха үрэһээ сэбэрлээдүй. Тиигэжэ тус колхозой бүхы үрэһэнэй 80 процентнь буртаг холисотой дээрэһээ муу шанартай байшоо. Үрэһэ сэбэрлэдэг «ОС-3» гэжэ МТС-эй машиные мартын 15-һаа эхилжэ зэргэлээ колхозһоо абаашаха ёһотой байгаад абаашаагүй. Тэрэнь мүнөөшье тэндээ байһаар. Үрэһэ сэбэрлэхэ хүнүүдышье табяагүй. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Маланов «үрэһээ юундэ сэбэрлэнэгүйбта» гэжэ асуухада, «саг эртэ» гэжэ хэлэ хэлэһээр, тарилгын эхилхэдэ дээрээ ортобо.

Эдэ колхозууд тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй үрэһөөр тарилга хэхээ һэдээ юм гү, али юу бодожо һуугаа юм гэжэ аймагай хүтэлбэрилхы зургаануудһаа асуултай болоо.

Д. Аюшеев.

Колхозой механизаторнуудай хөөрэлдөөн

— Зай, Георгий үсэгэлдэр хэды гектар борнойлообши, — гээд үглөөнэйнгөө халааниие эхилхээ байһан нүхэрһөө тракторист Бато-Мунко Балданов асууна.

— Нормоёо үлүүлээл хаб. Мүнөөдэр борнойлгоёо дүүргэжэ үзэхэмни,— гэжэ Георгий Кустов хэлээд, — Түнхэнэй механизаторнуудай жэшээгээр үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлжэ дүүргэбэл, эртынгээ тарилгые таба-зургаан хоног соо дүүргэжэ шадахабди,—гэнэ.

— Харин бишни үдэһөө хойшо тарилга хэжэ эхилхэмни. Колхозой механизаторнууд болоод ажаллажа байхада һонин байна даа,— гэжэ Бато-Мунко Балданов энеэбхилэн хэлээд,—унаһан малгайгаа абангүй ажаллажал мэдэхэ болоо даа. Колхознай манайнгаа байрлаха полевой стан улаан булантайгаар түхеэрээ. Столово барижа дүүргээд, мастерскойн барилга һаяар эхилхэнь ха, — гэнэ.

— Ёһоор байна даа. Зай, Бато-Мунко үндэр ургасын түлөө хоюулаа урилдан мүрысэе,—гэжэ Георгий Кустов хэлэмсээрээ, булад моринойнгоо жолоое хүсэ мэдүүлэн угзаржа, шиигэй үнэрөөр анхилан байһан, хилэн харахан полиин дундуур саашална.

Энэ нүхэр колхозно байгуулалтые улам саашадаа хүгжөөхэ тухай парти, правительствынгаа түүхэтэ тогтоолнуудтай танилсаад байхадаа, хүдөө ажахыда ажаллаха дураниинь хүрөө һэн. Тиин аймагай нэгэ предприятида ажаллажа байһанаа «Улаан Одон» колхоздо гэр бүлэтэйгөө гэшүүн боложо ороо юм. Анхандаа механизатор мэргэжэлтэй байһан энэ нүхэрэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандадагыень мэдэхэдээ, колхозой правлени «ДТ-54» маркын шэнэхэн тоонной трактор жолоодохыень найдаа.

— Колхозой поли дээрэ ажаллажа, партиингаа тогтоол бэелүүлэлсэхэ золтой болоһондоо урматай ажалланаб,—гэжэ Георгий Кустов омогорхон хэлэнэ, — хүсэтэ трактораа һайнаар ашаглажа, үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэхэб.

Үнэхөөрөөшье тракторист Георгий Кустов тарилгын хүдэлмэриин эхилһээр үдэр бүхэндэ нормоёо алдангүй, хододоо үлүүлэн дүүргэжэ захаланхай.

Мүн Бато-Мунко Балданов МТС-тэ ажаллажа байһанаа түрэл колхоздоо ерэһэн байна. Мүнөө Түнхэнэй механизаторнуудай жэшээгээр Бато-Мунко Балданов үндэр ургасын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ жагсажа, бүтээсэ ехэтэйгээр, һайн шанартайгаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой трактористнууд Георгий Кустов, Бато-Мунко Балданов гэгшэд хөөрэлдэжэ байна.

Ц. Дандаровай фототекст.

Даалгабаряа 140—150 процент дүүргэнэ

Шэнэ-Бэрээнэй «Гигант» колхозой механизаторнууд түрэл артельдээ ороод хүдэлжэ байһандаа урмашанхай. Энэ оной хабарай тарилгые агротехническэ богони болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, эршэмтэй шангаар ажаллана.

Колхозой дүршэл ехэтэй тракторист нүхэр Н. Жерловой агрегадайхид түрүүшын 2 үдэрэй туршада Низ гэжэ газарта 100 гаран гектарта эртын хара таряа тариба. Трактористнар нүхэд Ф. Филиппов, З. Шитин гэгшэдэй агрегадайхид тарилга дээрэ хүдэлхэ зуураа, үдэрэйнгөө даабариие 140—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Заиграй. **Л. Воробьев.**

Түрүүшын 100 гектар таригдаа

Аймагай колхозууд апрелиин хорёодоор эртынгээ ороohото культурануудые тарижа захалба. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадынхид хара таряа тарижа эхилһээр 2—3 хоноо.

Гектар бүриһөө 14 центнерһээ бага бэшэ ургаса туйлаха зорилго табяад, Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид Могойто гэжэ газарта эртын тарилга хэжэ байнхай.

Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо эртын тарилга захалба. Шулуута Толгой гэжэ газарта түрүүшын 100 гектар ороohон таригдаа.

Д. Болхоев.
Кудара-Сомон.

ШЭНЭ МЕЛИОРАТИВНА ТЕХНИКЫН ВЫСТАВКЫЕ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН, СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ХАРАБА

Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын талмай дээрэ мелиоративна шэнэ техникэ харуулагдана. Хүдөө ажахые механизацилха, электрификацилха Белоруссиин научно-шэнжэлэлгын институдай, мүн бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ухаалан зохёоһон машинанууд эндэ табигдаа. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд нүхэд А. Б. Аристов, А. И. Кириченко, Н. А. Мухитдинов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ И. И. Кузьмин, СССР-эй Хүдөө ажахын министр В. В. Мацкевич, КПСС-эй ЦК-гэй хүдөө ажахын таһагые даагша П. Е. Дорошенко, СССР-эй Госпланай таһагые даагша, СССР-эй Министр В. С. Храмов, РСФСР-эй Хүдөө ажахын министр И. А. Бенедиктов, КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Хүдөө ажахын министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд энэ выставкые апрелиин 23-да хараа.

Белорусска СССР-эй хүдөө ажахын наукануудай академиин вице-президент, хүдөө ажахые механизацилха, электрификацилха научно-шэнжэлэлгын Белорусска институдай директор профессор М. Е. Мацепура, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын инженер А. Г. Новиков тайлбари үгөө. Бургааһа шугы сэбэрлэдэг, һубаг канавануудые малтадаг, сэбэрлэдэг шэнэ машинанууд, намагтай газарта хүдэлхөөр тааруулагдаһан «С-80» трактор ехэ һонирхолтой байгаа. Выставкэдэ табигдаһан шэнэ машинануудые хэрэглэхэдэ, урдынхида орходоо газарай бургааһа шугы сэбэрлэхэ, һубаг канава татаха хүдэлмэриин сэн гурба дахин химдарха байна.

Эдэ машинануудые саашадань нарижуулан һайжаруулхые, шэнэ амжалта туйлахые ухаалан зохёогшодтонь Н. С. Хрущев хүсөө.

(ТАСС).

Һү һаалга тухай

1958 оной апрелиин 20-ной мэдээн

Аймаг	1957 оной энэ үеынхитэй сасуулхада, һү һаалгын дээшэлхэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): 1958 оной январиин 1-һээ апрелиин 20 болотор	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Тэрэ тоодо апрелиин хоёрдохи 10 хоногто
Баргажанай	134,7	235,9	28,9
Байкало-Кударын	130,0	333,3	42,3
Бичурын	115,2	419,0	36,0
Зэдын	102	342,7	33,7
Яруунын	103,1	300,3	31,3
Заиграйн	118,9	369,1	37,1
Закаменай	102,2	159,1	16,1
Иволгын	136,0	513,7	47,7
Кабанскын	122,9	430,4	51,4
Хэжэнгын	138,1	264,7	31,7
Кударын	121,2	465,0	43,0
Курумканай	111,7	270,4	30,4
Кяхтын	112,7	461,5	46,5
Мухаршэбэрэй	113,5	361,4	36,4
Прибайкальска	107,1	483,1	49,1
Сэлэнгын	102,5	473,6	42,6
Тарбагатайн	106,5	512,8	44,8
Ториин	130,2	378,0	25,0
Түнхэнэй	112,1	300,5	31,5
Хориин	106,1	288,6	27,6
Совхозууд:			
Борьёогой	—	532,8	47,8
Бичурын	—	623,4	74,4
Яруунын	—	438,3	46,3
Кяхтын	—	714,3	71,3
Сэлэнгын	—	420,1	36,1
Хориин	—	356,2	39,2
«Эрдэм»	—	492,5	52,5

...КПСС-эй обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...яха абалга, тушаалгаар 1958 оной түрүүшын кварталай мүрысөөнэй дүнгөөр КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха тухай

...Мяха ехээр абаха, гүрэндэ тушаа...ха түлөө 1958 оной түрүүшын квар...талда республикын колхоз, совхоз, ...МТС-үүдэй дунда дэлгэрһэн социа...листическэ мүрысөөнэй дүн хаража ...үзөөд, КПСС-эй обком, БМАССР-...эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тог...тообо:

...Байгша оной түрүүшын кварталда ...мяха ехээр абаха, тушаахын түлөө ...дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхим һайн ...амжалта туйлаһанайнь түлөө КПСС-...эй обкомой, Министрнүүдэй Сове...дэй дамжуулгын Улаан тугые иимэ ...МТС, колхоз, совхоздо барюулха:

...1. Кяхтын аймагай Погранична ...МТС-тэ 2 мянган түхэригэй мүнгэн ...шантайгаар барюулха. Энэ МТС ...ондо жэлэй түрүүшын кварта...лайхитай сасуулхада, байгша оной ...түрүүшын кварталда 31 процентээр ...мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха ...процентээр ехые абажа, мяха ту...шааха, худалдаха түсэбөө 116,1 про...цент дүүргэө.

...Мяха ехээр абаха, гүрэндэ тушаа...ха талаар Ехэ-Кударын, Тимлюйскэ, ...Тарбагатайн, Үшөөтэйн, Хэжэнгын, ...Ехэ-Куналейн МТС-үүд һайн үрэ ...дүн туйлаа гэжэ тэмдэглэхэ.

...2. Мухаршэбэрэй аймагай «Ги...гант» колхоздо мянган түхэригэй ...мүнгэн шантайгаар барюулха. Тус ...колхоз нёдондо жэлэй түрүүшын ...кварталайхитай сасуулхада, байгша ...оной энэ үе соо 343 процентээр ехэ мяха, тэрэ тоодо гахайн мяха 252 процентээр ехые абажа, мяха тушааха, худалдаха түсэбөө 144 процент дүүргэһэн байна.

Кударын аймагай «Путь Октября», Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» болон Бичурын аймагай Дзержинскиин, Ториин аймагай Ленинэй, Кяхтын аймагай Сталинай, Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ.

3. Мухаршэбэрэй аймагай «Эрдэм» совхоздо мянган түхэригэй мүнгэн шантайгаар барюулха. Энэ совхоз үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын кварталайхитай сасуулхада, байгша оной энэ үе соо мяха абалгаяа 2,5 дахин, тэрэ тоодо гахайн мяха абалгые 21 дахин дээшэлүүлжэ, мяха тушааха түсэбөө 137 процент дүүргэө.

Гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха түсэбөө дүүргэхэ талаар Хэжэнгын, Кабанскын, Кударын, Кяхтын, Прибайкальска, Ториин, Иволгын, Закаменай аймагууд болон Кяхтын, Бичурын совхозууд һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэбэ.

Мяха абалгаар үшөөл хангалтагүй үрэ дүн харуулһан туладань, байгша оной түрүүшын кварталай дүнгөөр аймагуудта дамжуулгын Улаан туг барюулхагүй гэжэ КПСС-эй обком, Министрнүүдэй Совет тогтообо.

ЛЕНИНЭЙ ХЭРЭГ ИЛАН МАНДАЖА БАЙНА

ССР Союзай Ехэ театр соо баярай заседани болобо

Коммунистическэ партиие, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша, бүхы оронуудай ажалшадай сэсэн мэргэн вождь, багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 88 жэлэй ойе советскэ хүнүүд угаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа.

Совет Эхэ ороной столица апрелиин 22-то һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэһэн байба. Ниитын эмхи зургаануудай байшангуудай, фабрика, заводуудай байшангуудай эбэр тала В. И. Ленинэй портредүүдээр, Улаан тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн байгаа. Энэ үдэртэ хэдэн олон түмэн ажалшад Ленинэй байһан газарнуудые, Улаан Талмайе, Мавзолейе хараһан байна.

ССР Союзай Ехэ театр соо агууехэ вождиин түрэһэн үдэртэ зорюулагдан, ниислэл хотын партийна, советскэ, ниитын организацинуудай баярай заседани болоо.

Үдэшын 6 час. Нүхэд А. Б. Аристов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, үнинэй большевигүүд А. В. Артюхина, В. А. Карпинский, О. П. Ногина, С. Ф. Федотов болон бусадай Президиумдэ ерэжэ һуухадань, сугларагшад ехэ халуунаар угтаа.

Баярай заседаниие нээхэдээ, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев иигэжэ хэлээ:

Бүхы совет арад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн агууехэ хүн, хэлбэришэгүй революционер, сусаршагүй эмхидхэгшэ, баатарлиг большевигүүдэй партиин вождь, ажалшадай социалистическэ гүрэниие дэлхэй дээрэ эгээн түрүүн байгуулагша, хүдэлмэришэн ангиин, дэлхэйн бүхы арад зоной хэтэ мүнхын багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһэн үдэрые мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

116Ородой агууехэ мүрэн Волгын эрье дээрэхи Симбирск хотодо Ленинэй түрэһэн үдэрһөө хойшо наян найман жэл гүйсэбэ. Тиихэдэ Росси мүльһөөр хушагдаһан Волга мүрэн шэнги, хаанта засагай, капиталистическэ байгуулалтын дарлалта доро байһан юм.

Арад түмэниие сүлөөлхын түлөө, социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэ Владимир Ильич бүхы ами наһаяа, бүхы хүсэ шадалаа зорюулһан юм. Марксизмын бата бэхи заабаринуудта үндэһэлэн, тэрэ хүдэлмэришэн ангиин илалта түгэлдэр һургаалые саашадань хүгжөөгөө. Марксизм-ленинизмын һургаал олон түмэн арад зоной ухаан бодолые эзэлэн, мүнөө үедэ илагдашагүй түгэлдэр хүсэн болоо.

Энэ һургаалыень хүтэлбэри болгон Россиин пролетариат Владимир Ильич Ленин түрүүтэй Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр 1917 оной октябрьда социалистическэ эрид хубилалта хэһэн байна. Арад зон засагаа өөһэдынгөө гарта абаа. Октябриин социалистическэ революци хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе нээжэ үгөө.

Ленинскэ һургаалые хүтэлбэри болгон совет арад социализм байгуулаа, коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшажа ябана.

Бүхы дэлхэй дээрэ социализмын хүсэн урган мандажа байна. Дэлхэйн социалистическэ лагериин оронуудта миллиард шахуу хүн ажаһууна.

Ленинизм эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, һаруул һайхан ерээдүйнгөө түлөө тэмсэлдэнь арад түмэндэ уряал боложо үгөө. Ленинэй һургаал арад зоной сээжэ зүрхэндэ хадуугданхай.

Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр наян найман жэлэй ойн үдэртэ зорюулагдаһан партийна, советскэ, ниитын организацинуудай баярай заседаниие нээгдэһэн дээрэ тоолохыемни, хүндэтэ нүхэд, зүбшөөгыт.

«Ленинизм коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлэй илагдашагүй туг мүн» гэһэн элидхэл партиин ЦК-гэй секретарь нүхэр П. Н. Поспелов хэбэ.

Совет арадай, Коммунистическэ партиин хүндэлэлдэ, ленинизмын туг доро тэмсэн илажа байһан бүхы арадуудай, партинуудай хүндэлэлдэ зорюулагдан, юрөөлнүүд табигдаа!

Баярай заседани хаагдаһан дээрэ соносхогдобо. Зал соо партийна гимн «Интернационалай» аялган зэдэлээ.

Һүүлдэнь ехэ концерт болоо.

(ТАСС).

ЛЕНИНИЗМ ГЭЭШЭ КОММУНИЗМЫН ИЛАН МАНДАХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛЭЙ ИЛАГДАШАГҮЙ ТУГ МҮН

В. И. Ленинэй түрэһөөр 88 жэлэй ойдо зорюулан Москвада болоһон баярай суглаан дээрэ нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэһэн элидх[эл]

Нүхэдүүд! Мүнөөдэр совет арад, бүхы дэлхэйн ажалшад революциин сэсэн мэргэн ударидагша, ажалша хүн түрэлтэнэй агуухэ багша, хани нүхэр Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 88 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна. Манай ороной хүдэлмэришэн ангиин баатарлиг түрүү отряд болохо Коммунистическэ партиие Ленин үндэһэлэн байгуулаад, хүмүүжүүлэн батажуулаа. Ленин түрүүтэй Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр Агуухэ Октябриин социалистическэ революци хэгдэжэ, дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын хүдэлмэришэн, таряашанай социалистическэ гүрэн—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз тогтоогдоһон юм.

Ленин революциин хүгжэхэ замые сэсэн мэргэнээр уридшалан мэдэһэн байгаа, ангинуудай хүсэнүүдэй тэнсүүриие, түүхые үе саг бүхэнэй онсо илгаае научна марксистска ёһоор шэнжэлэн, Ленин манай партиин стратеги болон тактикые тодорхойлһон юм. Революционно тэмсэлдэ элсэн орожо байһан арадууд, олон түмэн зон хайшаа, ямар шэглэл руу дабшахаб, хүн түрэлтэнэй хуби заяанда саашадаа ямар хубилалтанууд болохоб гэжэ Ленин багша урид мэдээ. Сагайнгаа ерэхэдэ бүмбэрсэг дэлхэйн олонхи хүн зон империализмын урдаһаа тэмсэдэг болохо, энэ талаараа социализмын бүрин түгэс илаха хэрэг бүримүһэн, заатагүй хангагдаад байна гэжэ Ленин заагаа бэлэй.

Оппортунизмда, марксизмые шалган буруушаагшадта, марксизмын гол ёһонуудһаа, пролетариадай үзэл бодол болон политикаһаа холодон һухаригшадта Ленин эбсэшэгүй шангаар хандадаг һэн. Тон эрид сэхэ байхатайгаа хамта Ленин болбол политика, тактикые гайхамшаг шадамараар бэелүүлдэг байгаа. Гол шухала асуудалнуудаар эбсэшэгүй шанга, ямаршье буулта хэдэггүй байһанайнь түлөө большевигүүдые «булад хатуу зон» гэжэ дайсад дэмы нэрлээгүй гэжэ Ленин хэлээ һэн. Гэбэшье, большевигүүд хэзээдэшье «хүдхэ хүжүүн» хүнүүд байгаагүй, ухаан бодолойнгоо гүйсын талаар тулюур хүнүүд байгаагүй юм. Коммунистическэ партимнай түүхын оршон байдалай хубилалтануудые, бодото шэнэ эрхэ байдалые хараадаа абажа шададаг байгаа, абадагшье байха юм. Иимэ эрхэ байдал илангаяа түүхын эрид хубилха үедэ зоримгой, шэнэ шиидхэбэри абахые заримдаа заатагүй эридэг юм.

Шэнэ эрхэ байдалда, империализмын болон пролетарска революциинуудай үедэ Ленин марксизмын һургаалые сэсэн мэргэнээр хүгжөөгөө, марксизмые тон шухала, шэнэ тобшолол, заабаринуудаар баяжуулаа, социалистическэ революциин, социализм болон коммунизм байгуулгын теори зохёогоо.

Ленин олон түмэн ажалшадай революционно дүй дүршэлые научна, теоретическэ ёһоор согсолхо, мүн олониитын дүй дүршэлые, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые шэнэ, социалистическэ байдал тогтооходоо шадамараар хэрэглэхэ угаа һайн жэшээ харуулжа үгөө.

Ленинизм хадаа дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгаха тухай хододоо хүгжэжэл байдаг, батадхан байгуулхы мүнхэ һургаал мүн. Социалистическэ революци тухай, социалистическэ общество байгуулха тухай Ленинэй теори гайхамшаг ехэ илалта туйлана. Мүнөө марксизм-ленинизмын үзэл сурталь олон түмэн улад зоной ухаан бодолдо нэбтэрэн ороод, угаа ехэ материальна хүсэн, түүхые урагшань хүгжөөдэг гайхамшагта хүсэн болоод байна. Марксизм-ленинизмын үзэл сурталай улам ехэ боложо байгаа нүлөөе болюулха гү, али ядахын сагта һулаpуулха гэжэ хосорон байгаа капитализмые үмөөрэн, туһалагшадай һэдэдэг һэдэлгэнь дэмы хооһон байха юм.

Ленинизмын һургаал илан мандажа байна; энэ һургаалые манай парти, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ахадүүгэй агуухэ, нэгэн бүлэ творческо ёһоор хэрэглэн, бүри саашань хүгжөөнэ.

Ленинизмын арюун нангин агуухэ сурталда, пролетарска интернационализмын арюун нангин сурталда үнэн сэхэ байха гээшэ социализмын хүсэ шадалай, манай бүхэдэлхэйн-түүхэтэ хэрэгэй илагдашагүй эшэ үндэһэн, бата найдабари мүн!

1. Социалистическэ революци тухай, коммунизм байгуулха тухай Ленинэй теориин илан мандалга

Марксизм-ленинизмын һургаал хадаа хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал болюулха, социальна болон национальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн шэнэ общество байгуулха, кризис болон дайн сэрэг гээшые мэдээжэгүй общество байгуулха түүхэтэ үүргээ мэдэрһэн хүдэлмэришэн ангиин үзэл суртал мүн. Иимэ шэнэ обществын байгуулагдахада «хүн бүхэнһөө шадабаринь зэргээр, хүн бүхэндэ хэрэглэмжынь зэргээр» гэһэн коммунизмын агуухэ гол ёһон бэелүүлэгдэхэ юм.

Маркс хадаа капиталистическэ обществын бии болодог, хүгжэдэг, тиигээд хосорон һаладаг экономическа хуули ёһонуудые шэнжэлэн олоһон, капитализмые һүнөөн унагааха пролетариадай агуухэ түүхэтэ үүргые заажа үгэһэн байна. Һүүлшынгээ, империалистическэ шатада капитализмын хүгжэжэ, хосорон һалаха хуули ёһые Ленин шэнжэлэн харуулаа. Капитализмын хүгжэлтэдэхи тэрэ дээдэ шатадань социалистическэ обществодо ороолгын материальна, техническэ нүхэсэлнүүд бэлэдхэгдэдэг юм гэжэ Ленин харуулаа. Тиихэ зуура империализм болбол үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые дан бодомжогүй ехээр гаргашалан һандаргадаг, дайн сэрэгүүдые хэжэ, олон түмэн хүн зониие хосороодог юм. Тиимэ дайнууд империализмын общественнэ байгуулалтаһаа, капиталистическэ монополинуудай эгээн ехэ ашаг олзо олохо, дэлхэйе эзэмдэхэ гэһэн эрмэлзэлгэһээ үндэһэлэн гарадаг байха юм.

Империализмын үедэхи капитализмын экономическа болон политическэ талаараа тэгшэ бэшээр хүгжэдэг хуули ёһые Ленин шэнжэлэн олоо. Тэрэ хуули ёһоной нүлөөн доро капиталистическэ зарим оронууд бусад оронуудтаа орходоо үлэмжэ түргэнөөр хүгжэдэг; капиталистическэ элдэб бүлэг монополинуудай хоорондо үрдилдөөтэ галзуу шанга тэмсэл бүри ехээр хэгдэдэг; дэлхэйе дахин хубааха эрмэлзэл гарадаг, империализмын үүдхэн гаргаһан дайнууд болодог. Олон түмэн хүнүүдые хосоруулан, һандарал зоболондо оруулха зуураа, тэдэ дайнууд капиталистическэ монополинуудые баяжуулдаг юм. Капиталистическэ монополинууд дайнай үедэ бүри ехэ ашаг олзо олодог. Гэхэтэй хамта дэлхэйн нэгэдэхи, хоёрдохи дайнуудай объективнэ үрэ дүнгынь ямар байгааб гэбэл, тэдэ дайнууд империализмын дэлхэйн системын ниитэ фронтые һулаpуулһан, империализмын дотоодын бүхы зүрилдөөнүүдые улам хурсадхаһан, империализмые эгээн һула газартань сүмэ сохихо арга олгоһон байха юм. Империализмын һулархада түрүүшээр нэгэ хэдэн гү, али тусгаарлан абтаһан гансашье орон дотор социализмын илаха арга боломжо бии болоо һэн.

1917 ондо империализмын системын эгээн һула газарынь Росси байгаа. Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин илаһан илалтань социалистическэ революци тухай Ленинэй теориие гайхамшаг һайнаар гэршэлэн харуулаа. Тус революци Ленинэй, ленинскэ партиин хүтэлбэреэр Россин революционно хүдэлмэришэн, таряашанай гаргаһан угаа ехэ баатаршалга мүн.

«...Совет гүрэниие байгуулжа эхилхэ, тиин бүхэдэлхэйн түүхын шэнэ үе эхилхэ зол хуби манда тудаһандань омогорхохо эрхэтэйбди, омогорхоношьебди»,—гэжэ Владимир Ильич хэлээ һэн. (В. И. Ленин, Зохёолнууд, 33, нюур 32—33).

Дэлхэйн империализмын эгээн һула газарынь Росси байгаа. Тиибэшье, Росси революционно пролетариадай дэлхэйн фронтын эгээн хүсэтэй газарынь байһан юм. Бүри XX зуунжэлэй эхеэр революционно хүдэлөөнэй болодог гол газарынь Россида ерэһэн юм. Ородой бүри түрүүшын революци Россин баатарлиг хүдэлмэришэн ангиие түүхын ябасын, объективнэ ёһоор уласхоорондын революционно бүхы хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ табяа һэн. Харин Баруун Европодо хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор диилэнхинь реформистнууд байгаа. Тиимэһээ тэндэхи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн идейнэ талаараа һуларанхай, политическэ талаараа зэбсэггүй болгогдонхой байһан юм.

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциие бэлэдхэн бэелүүлжэ байха үедэ Ленинэй парти революционно элдэб хүдэлөөнүүдые: Совет засаг тогтоохын түлөө пролетариадай хэһэн социалистическэ хүдэлөөе; империализмда эсэргүүгээр эб найрамдалай түлөө хэгдэһэн ниитэ-демократическа хүдэлөөе; газарай түлөө таряашадай хэһэн революционно-демократическа хүдэлөөе; Россин арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе хүсэ ехэтэ революционно нэгэн ниитэ урадхал болгон нэгэдүүлжэ шадаа һэн.

1917 оной октябрьда болоһон Агуухэ социалистическэ революци хүгжэлтынгөө түрүүшын һаранuудта хүнэй шуһа эгээл багаар адхаруулдаг революци байһан юм. Энэнь пролетарска революциин хүсэтэй байһые, пролетариадай тон энэрхы сэдьхэлтэй байһые гэршэлэн харуулаа бэлэй.

Харин унагаагдаһан мүлжэгшэ ангинууд дэлхэйн империализмын зүгһөө дэмжэгдэн, Совет засагта эсэргүү контрреволюционно үймөөнүүдые эмхидхэһэн, алалга хюдалга, тэһэрэлгэ, бисаралга хэжэ ороһон, мүн манай орон дотор капиталистнуудай, помещигүүдэй засаг дахин һэргээхэ зорилготойгоор «14 гүрэнэй добтолгые» империалистнууд эмхидхэһэн байгаа. Имагтал тиихэдэнь лэ хатуу шанга гражданска дайн, хариин эзэмдэгшэдтэ эсэргүү сүлөөрэлгын, революционно, патриотическа дайн болоо һэн. Бодото революционно зориг, үзэгдөөгүй ехэ эршэ хүсэеэ баатар арадаймнай гаргаһан дээрэһээл тэрэ дайнда илаа һэмди. Коммунистнуудай ленинскэ партиин хүтэлбэреэр ябаһан манай арад хуушан байдалай дахин бусажа ерэхые хүсөөгүй бшуу.

Советскэ республикые сэрэгэй хүсөөр дарахын аргагүй гэжэ эли болоходонь, империалистнууд манай орониие угаа ехэ һандарал хохидолдо орохонь бэзэ гэжэ хүлеэжэ байгаа. 1923 ондо капиталистическэ гүрэнүүдэй стратегическэ энэ түсэбые Ленин иигэжэ тодорхойлоо һэн: «Россин революционно байгуулалтые унагаагаашьегүй һаа, ядахын сагта социализм тээшэ тэрэнэй хүгжэхэ ябадалда һаалта хэхэбди гэхэшүүгээр эдэ гүрэнүүд һанана... Эсэстээ тэдэ гүрэнүүд өөһэдынгөө зорилгодо хүсэд хүрөөгүй. Тэдэнэр революциин тогтооһон шэнэ байгуулалтые унагаажа шадаагүй, тиигэбэшье социалистнуудай урид хэлээшые зүб гэжэ гэршэлхэ, үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые айхабтар түргэнөөр хүгжөөхэ, социализмын үедэ бии болохо али бүхы арга боломжонуудые хүгжөөхэ алхам, коммунизм гээшэ айхабтар хүсэтэй юм гэжэ, мүнөө хүн түрэлтэн хүгжөөлтынгөө юрэ бусын гайхамшаг ехэ арга боломжонуудай, шэнэ шатада оробо гэжэ али бүхы хүнүүдтэ эли тодоор гэршэлэн харуулха тиимэ ехэ алхам урагшаа мэнэ гэһээр хэхэ арга боломжо шэнэ байгуулалтадамнай тэдэ гүрэнүүд олгобогүй». (В. И. Ленин, Зохёолнууд, том 33, нюур 456).

Ажахынгаа дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүрөөд, һүүлээрнь табанжэлнүүдэй үедэ бусад, техникоэкономическа талаараа түрүү оронуудые хүсэхэеэ хурдан түргэнөөр дабшахымнай тула бидэндэ 7—8 жэлһээ бага бэшэ саг хэрэгтэй болоо һэн.

Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ манай орон империалистическэ дайнай, хариин эзэмдэлгын тохёолдуулһан һандарал хохидолтой тэмсэхэ, айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые дабаха баатай болоо бэлэй. Капитализмые үмөөрэгшэд, тэрэнэй зарсанар, элдэбын реформистнууд, ревизионистнууд тэдэ бэрхэшээлнүүдые үргэнөөр хэрэглэһэн юм. Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай дүүрэһэн хойно Европын капитализмын байдал угаа муу болоо һэн. Дэлхэйн хюдалгаанай түлөө, дайнай һүүлээрхи һандаралай түлөө империалистическэ правительствонууд зэмэтэй гэжэ капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай нилээд хубинь ойлгоо һэн. Венгри, Германи, Польша, Югослави, Болгари, Финлянди, Австри болон бусад оронуудта хүсэ ехэтэ революционно хүдэлөөн болоһон юм. Тиигэбэшье реформистнууд, мүн марксизмые шалган буруушаагшад хосорон һалажа байгаа капитализмые абарха гэжэ аһан шадалаараа оролдоо бэлэй. Германска баруунай социал-демократууд Вильгельмын офицернүүдтэй, генералнуудтай сэхэ хамтаржа, Германи доторхи революциие дарахадань туһалһан юм. «Революци гээшэ айхабтар аюултай юм» гэжэ байжа реформистнууд Баруун Европын пролетариадые айлгадаг, капитализмые «һайжаруулжа» болохо юм, капитализмын амгалан ёһоор хүгжэхэ аргаар социализмда орожо болохо юм гэжэ тэдэнэр баталдаг байгаа.

Россин хүдэлмэришэн, таряашанай баатар зоригтойгоор тэмсэн зайсуулжа байһан бэрхэшээл, һандаралые ревизионистнууд һэшхэлгүйгөөр хэрэглэдэг һэн. Эдэ бүхы бэрхэшээлнүүд революциин болоһонһоо тохёолдоо бэшэ, харин дайн сэрэг, хариин эзэмдэлгэ хэгдэһэн дээрэһээ нэн түрүүн тохёолдоо хаям. Харин энэ баримтые ревизионистнууд харата һанаагаар дурдангүй гаргагша бэлэй. Каутский мэтын урбагшад, реформистнууд Баруун Европын хүдэлмэришэдтэ иимэрхүү үгэнүүдтэйгээр хандагша һэн: «советскэ Россие хараад үзыт: революци ямар ехэ хохидол гээгдэл, һандарал, ядарал асарна гээшэб. Байн байн демократическа болохо, социализмда шэлжэн орохо капитализмые үлөөгөө һаамнай дээрэ бэшэ хаяа. Революци хэнгүйгөөр, революционно тэмсэлгүйгөөр, хүдэлмэришэн ангиин политическэ эзэрхэлгэ туйлангүйгөөр, аажам хүгжэлтын аргааршье социализмда ерэжэ болохо·ха юм»..

Гэбэшье, капитализмые үлеэхэдэ тохёолдодог аюулынь пролетарска революциин бэрхэшээлнүүдтэ орходоо холо ехэ байна гэжэ түүхэ гэршэлэн харуулаа. Марксизмые шалган буруушаагшад, капитализмда туһалдаг элдэбын реформистнууд пролетарска революциин бэрхэшээлнүүд тухай шашалдажа, хүдэлмэришэн ангиие айлгахаяа забдадаг һэн. Капитализмые «демократическа» болгохын орондо империализм хадаа фашизм мэтын аюулта муухай, бузар юумэ бии болгоо. Хэрбээ Европын промышленна зарим оронууд дотор хорёод онуудта революционно ситуациин бии болоод байхадань революциин илан бэхижээ һаа, фашизмшье байхагүй һэн, дэлхэйн хоёрдохи дайншье болохогүй һэн. Дэлхэйн хоёрдохи дайн хадаа дэлхэйн нэгэдэхи дайнтай жэшээлбэл хүн түрэлтэндэ хэмгүй ехэ гэмтэл хохидол ушаруулаа.

Дэлхэйн хоёрдохи дайн нэгэдэхи дайндал адляар империализмын дэлхэйн системын зүрилдөөнүүдэй эсэстэ болоо. Томо томо капиталистическэ гүрэнүүд—Англи, Америкын Холбоото Штадууд—фашистска Германиин зэбсэгжэхэдэ нэгэ үедөө эдэбхитэйгээр туһалһан юм. Тиихэ зуураа тэдэ гүрэнүүд Гитлерэй ээрхэг түримхэй добтолгые зүүн тээшэнь, дэлхэй дээрэхи эгээн түрүүшын социализмын орондо эсэргүүгээр шэглүүлхэ гэжэ хорото сэдьхэлээр бодоһон, фашизмые «коммунистическэ аюулда эсэргүү Европын найдамтай зэбсэг» болгон хэрэглэхэеэ һанаһан байгаа. Тээд тэрэ «найдамтай зэбсэгынь» тэрэниие зэбсэгжүүлһэн хүнүүдэй өөһэдынь урдаһаа эгээн түрүүн тодхогдоо бэлэй. Немецкэ фашизм тиб дээрэхи Европые бараниинь шахуу эзэмдээд, Европын арадуудта айхабтар ехэ хашалан зоболон тохёолдуулһан байха юм. Имагтал социализмын ороной агуухэ хүсэниинь, баатаршалгань, манай Коммунистическэ партиин холые харадаг, сэсэн мэргэн ленинскэ политикань хүн түрэлтэниие фашизмын бүримүһэн эзэмдэн богоолшолхо аюулһаа абараа. Гитлертэ эсэргүү союзнигуудтайгаа хамта Советскэ Союз немецкэ фашизмые, японско милитаризмые үйбута сохёо һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үедэ Совет арад хүшэр хүндэ гээлтэ хохидолдо ороо бэлэй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ тохёолдоһон материальна хохидсл, сэрэгэй гаргаша юрэнхы дээрээ аяар 2.569 миллиард түхэриг болоһон байха юм. Энэнь 485 миллиард долларой тэнтэй. Харин тиихэдэ американска зарим экономистнуудай тооложо үзэхэдэнь Америкын Холбоото Штадуудай национальна бүхы баялигынь 1949 ондо 898 миллиард доллар байгаа. Хэрбээ угаа ехэ энэ мүнгэ зөөриие амгалан байгуулалтадаа зорюулаа һаа, манай орон промышленностиингаа тон шухала һалбаринуудтай үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар Америкын Холбоото Штадуудай хэмжээндэ мүнөө дүтэ ошоод байха һэн.

Иимэ хүшэр хүндэ хохидолдо ороо һаа, ямаршье капиталистическэ орон хэдэн арбаад жэлэй туршада өөдөө үндыжэ шадахагүй бэлэй. Имагтал Советскэ Союз социалистическэ ниитын байгуулалтын, ажахын түсэбтэ системын ашаар арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ гэжэ ажалшадаймнай угаа ехээр оролдодогой ашаар һандаргагдаһан бүхы юумэеэ һэльбэн заһахаһаа гадна, дайнай урдахи үеынхитэйгээ сасуулбал холо урагшаа дабшаа. Коммунизм тээшэ Советскэ Союзай хүгжэлтэнь удаан саг соо һаатаха, тиигэжэ социализм, коммунизмын үзэл сурталай нүлөөтэ хүсэниинь һулараха бэзэ гэжэ социализмын дайсадай хүлеэдэг байһан найдабаринь буруу һүрөө.

Оршон байһан 40 жэл соогоо дэлхэйн түрүүшын социализмын ороной асари ехэ амжалта туйлаһыень арсаха экономист гү, али политик гэжэ буржуазна оронуудта мүнөө олдохогүй бэзэ. Буржуазна литераторнууд Лениниие «Кремлиин хооһон бодолшо» гэжэ нэрлэдэг, түрүүшын табанжэл буруу һүрэхэ гэжэ буржуазна бүхы хэблэл 30-аад онуудай эхеэр таамагшалан бэшэдэг һэн. Тиимэ саг үни хада үнгэрэн ошоо. Фашизмые Советскэ Союзай илаһанай һүүлээр социалистическэ ниитын байгуулалтын гайхамшагта хүсэн бүхы дэлхэйдэ эли тодоор харуулагдаа. Тэрэ илалта хадаа түрүүшын табанжэлнүүдэй үедэ манай орон дотор байгуулагдаһан индустриин хүсэ шадалда, колхозно байгуулалтада түшэглэһэн совет арадай угаа ехэ баатаршалгын ашаар туйлагдаа. Советскэ хоёр хэмэл одон замбуулин түби руу эгээн түрүүшээр ниидэн ошожо, байгаалиие хүнэй мэдэлдэ оруулха түүхын шэнэ үе нээгээ. Тэдэ одонууд социалистическэ наукын, социалистическэ техникын үнэхөөрөө илан мандаһые, капиталистическэ наука, техникэдэ орходоо манай наука, техникын булюу һайн байһые эли тодоор баримталан харуулаа.

Хариин эзэмдэгшэдые, сагаантаниие илаһанайнгаа һүүлээр ажахыгаа һэльбэн заһаха хэрэгтэ манай ороной бүри түрүүшын алхам хэжэ байхадань Ленин этигэл түгэлдэрөөр иигэжэ уридшалан хэлээ һэн: «Тэдэнэй өөһэдыншье һанаа бодоогүй тиимэ түргэнөөр бусад гүрэнүүдые хүсэхэ хэрэг туйлахабди».

Саашань Ленин иигэжэ хэлэһэн юм:

«Саг болзор гээшэ юун бэ гэжэ бидэ мэдэдэг болообди... Юрэ буса түргэнөөр хубилалта хэхэ ябадалда бидэнэй хэмнайшье этигэнэгүй, зүгөөр үнэхөөрөө түргэн, түүхын хүгжэлтын алишье үетэй сасуулбал бүри түргэн хубилалта хэхэ ябадалда, үнэхөөрөө революционно партиин хүтэлбэрилдэг хүдэлөөнэй тиимэ түргэнөөр хүгжэхэ ябадалда бидэ этигэнэбди, тиимэ үргэн хүгжэлтэ бидэ заатагүй туйлахабди». (Зохёолнууд, том 33, нюур 355).

Манай парти, социализм болон коммунизм байгуулагша манай баатар арад Ленинэй найдабариие бүримүһэн харюулаа. Ленинэй хараа түсэбүүдые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээ!

Манай орониие индустриализацилха Ленинэй түсэб бэелүүлэгдээ, оньһожоруулагдаһан томо коллективнэ газартаряалан байгуулагдаа, бодото культурна революци хэгдээ. Революциин урда тээ манай Эхэ орон гээгдэнги, эрдэм номгүй, жэжэ таряашадай орон байһан юм. Манай орон революциин урда тээ хаанта засагай, помещигүүд болон капиталистнуудай дарлалта доро байһан, хонжолгын урьһаламжа абажа, баруунай империализмын мэдэлдэ ороод байһан юм. Социалистическэ революци арад зонойнгоо асари ехэ хүсэ шадалые һэргээн бадаруулаа, агуухэ уг зорилгоёо бэелүүлхынь тулада олониитэ зоной угаа ехэ эршэ хүсэ бии болгоо. Түүхын тон богонихон болзорто манай Эхэ орон хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болоо, индустриингаа хүгжэлтын хэмжээгээр дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуурида гараа. Манай революциин болохын урда тээ экономикын иимэ түргэнөөр хүгжэхэ гээшые түүхын алишье үедэ, нэгэшье орон үзөөгүй юм. Тиимэһээл Советскэ Союзай бүхэдэлхэйн түүхэтэ тон ехэ дүй дүршэл, Хитадта, арадай демократиин бусад оронуудта социализм байгуулгын тон ехэ дүй дүршэл хадаа империализмын дарлалтаһаа мултарһан гү, али мултаржа байгаа техникэ экономическа гээгдэлээ зайсуулхаяа эрмэлзэжэ байһан оронуудта иимэ гайхамшаг ехэ бата нүлөө үзүүлнэ.

Манай Эхэ орон хүн бүхэндэ продукци үйлэдбэрилгөөр экономическа талаараа эгээн хүгжэнги оронуудые хүсөөд, һүүлээрнь ахижа гараха гэһэн экономическа гол зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэжэ байна.

Энэ зорилгоёо Советскэ Союзай шиидхэжэ шадаха байһандань мүнөө капиталистическэ гүрэнүүдэйшье олохон элитэ ажал-ябуулагшад һэжэглэхэеэ болинхой. Тэдэнэр имагтал болзор тухайнь арсалдана: зариманиинь 20—25 жэл болоод хүсэхэ гэлсэнэ, нүгөөдүүлынь далаад онуудай эхеэр, тайлбарилан хэлэбэл 12—15 жэлһээ хүсэхэ т[...] тооолоно.

«Холбоото Штадуудай» үйлэ[...] риингөө хүсые һүүлшын хэдэн [...] нүүдэйнгээ темпээр хүгжөөгөөд байгаа һаань, Советскэ Союз үй[...] бэриингөө ниитэ хэмжээнэй та[...] Холбоото Штадуудые хорин жэ[...] туршада хүсэхэ»,—гэжэ «Нью-Й[...] таймс» гэһэн американска га[...] һаяхан мэдэрээ.

СССР-эй болон капиталистич[...] оронуудай экономическа хүгжэ[...] темп тухай ООН-эй жэл бүри баримтануудые толилдог ном[...] һаяхан хэблэгдэһэн баримта[...] һонирхолтой байна. Дайнай [...] лээрхи юһэн жэл соо—1948 [...] 1956 он хүрэтэр капиталистич[...] оронуудай промышленна үйлэ[...] ринь 60 процент шахуу ехэ бо[...] харин тиихэдэ Советскэ Со[...] промышленна үйлэдбэри 3 үлү[...] дахин ехэ болоо. Дүрбэн жэлэй [...] шада—1953 онһоо 1956 он хүрэт[...] капиталистическэ промышленна[...] лэдбэрй 16 процентээр ехэ бо[...] харин СССР-эй промышленна [...] лэдбэри — 41 процентээр ехэ бо[...] Холбоото Штадуудай үйлэдбэри[...] жэлнүүдтэ оройдоол 7 процен[...] дээшэлээ.

Хэнэйшье мэдэһээр, мүнөө [...] дотор экономическа кризис бо[...] эхилээд байна. Тэндэхи промыш[...] ностиин хэдэ хэдэн һалбарину[...] үйлэдбэриин хэмжээн эрид до[...] орожо, ажалгүйшүүлэйнь тоо 3 [...] лион үлүүтэй хүн болонхой.

ООН-эй толилһон тэрэ ном [...] тоо баримтанууд юу харуулнаб [...] хэдэ, промышленна үйлэдбэрин[...] хэмжээнэй талаар Америкын [...] боото Штадуудые хүсөөд, ахижа[...] раха уг зорилгоёо Советскэ Со[...] туйлахань бүрил ойртожо бай[...]

США-гэй президентын туһала[...] Хоудж гэдэгэй мэдүүлһэнэй ё[...] үйлэдбэриин талаар Советскэ [...] зай туйлаһан амжалтань Холб[...] Штадуудай сэдьхэл һанаае юу[...] шье ехээр зобооно — «уласхоо[...] дын политическэ байдалай та[...] абажа харахада тиимэ байна: [...] хэйн бага хүгжэлтэтэй орону[...] мүн алишье лагериин талада [...] гүй оронуудта коммунизмын нү[...] хэ хүсэн тухай эндэ хэлэгдэнэ».

Мүнөө манай орон экономич[...] талаараа түлэг дундаа хүгжэжэ[...] на, ажахымнай бүхы һалбари[...] тон ехээр бадаржа байна. Үйлэ[...] риин хэмжээнэй миил үргэдэн [...] боложо байһан тухай эндэ хэлэ[...] нэ бэшэ, харин промышленност[...] най, хүдөө ажахы болон транс[...] тымнай, бүхы экономико [...] культурымнай эрид ехээр хүгж[...] байһан тухай, шэнэ техникын [...] рэглэгдэдэг боложо байһан ту[...] шэнэ шэнэ арга боломжонуу[...] ашаглагдадаг боложо байһан ту[...] советскэ обществын хүгжэлтэдэ[...] нарай талаар шэнэ ехэ хубила[...] нуудай боложо байһан тухай х[...] дэнэ.

Социализм, коммунизм бай[...] хадаа Советскэ Союзай туйл[...] түүхэтэ илалтые совет арадай к[...] мунистическэ партиингаа хүтэ[...] рээр ябажа, шэн габьяата ажал[...] гаа ашаар туйлаа. Коммунист[...] скэ партимнай агуухэ Лени[...] мүнхэ һургаалаар зоригжуулэ[...] даг, тэрэ һургаалые хүтэлбэри[...] годог юм.

2. Капитализмһаа социализмда оролго—ман[...] үеын гол шухала удхань болоно

Капитализмһаа социализмда оролго—манай үеын гол шухала удха мүн. Энэ оролгые Росси дотор болоһон Агуухэ Октябриин социалистическэ революци эхилээ һэн. Октябриин революциин үзэл сурталай, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социализмын ороной агуухэ жэшээгэй нүлөөн доро, фашизмые үй бута сохиһоной эсэстэ, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ехээр хүгжэһэнэй эсэстэ, фашизмда эсэргүү хүсэн түгэлдэр демократическа хүдэлөөнэй социалистическэ хүдэлөөн боложо хүгжэһэнэй эсэстэ—дэлхэйн байдал үндэһөөрөө хубилаа.

1957 оной ноябрьда социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнүүд болоо һэн. Тэрэ Зүблөөнэй Деклараци дотор иигэжэ зүбөөр заагданхай:

«Мүнөө бүхы дэлхэйн хүн зоной гурбанай нэгэнһээ олониинь—950 миллион үлүүтэй хүн социализмын замда ороод, шэнэ ажабайдалаа зохёон байгуулна. Социализмын хүсэнэй асари ехэ хүгжэлтэнь империализмда эсэргүү национальна хүдэлөөнэй хүсэн түгэс ургалтые дайнай хойто тээ дэмжэн бадаруулһан байха юм. Һүүлэй 12 жэлэй турша дотор Хитадай Арадай Республика, Вьетнамай Демократическа Республика, Корейн Арадай-Демократическа Республикаһаа гадна, үшөө 700 миллион үлүүтэй хүн зон колониальна дарлалтаһаа хахасаад, өөһэдынгөө национальна сүлөөтэ гүрэнүү[...] тогтоогоо. Колонинуудай, бэез[...] гаагүй оронуудай арадууд ү[...] богоолшолгдоһоор байбашье, [...] ционально-сүлөөрэлгын түлөө [...] сэлээ улам шангадхана. Социа[...] мын ба национально-сүлөөрэл[...] хүдэлөөнэй хүгжэлтэ империа[...] мын һандаран уналгые эрид түр[...] хөө. Хүн түрэлтэнэй ехэнхи хуб[...] империализм зонхилжо шада[...] болинхой».

«Бүмбэрсэг дэлхэйн олонхи [...] зоной түрүүшээр национальна [...] лаараа сүлөөрхэ хэрэгтэ зорю[...] даһан хүдэлөөн хадаа капитал[...] да, империализмда эсэргүүгээр [...] лүүлэгдэхэ, тиин бидэнэй һанад[...] орходоо холо ехэ революцно[...] үүргэ дүүргэжэ болохонь ма[...] гүй»,—гэжэ Ленин бүри 1921 [...] сэсэн мэргэнээр уридшалан [...] һэн. (Зохёолнууд, том 32, н[...] 458). Агуухэ Ленинэй урид хэлэ[...] үгэнүүдынь тудаа. Колонито [...] мын һандаран уналга хадаа и[...] риализмын тылнүүдэй һалалга, [...] дэнэй резервнүүдээ гээлгэ, коло[...] нуудай арадуудые дээрэмдэжэ, [...] һээ гадуур ашаг олзо олохо ар[...] империализмын гээлгэ мүн. Им[...] риалистнууд тэрэ ашаг олзоёо ка[...] талистическэ баруун оронуудай [...] летариадай багахан хубиие реф[...] мистска үзэлөөр забхайруулха[...] ашагладаг юм. Зүүн зүгэй арад[...] империализмын резервнь байх[...]

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюур[...])

Нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэһэн элидхэлэй үргэлжэлэл

байна. Тэдэ арадууд со-
оронуудые талархан
Социализмын оронууд
уудай бэеэ даанхай, тэгшэ
хани барисаатай байхын
хөөрөө тэмсэдэг юм. Тех-
омическа гээгдэлээ усад-
улада Зүүн зүгэй арадууд-
ын байдал хэрэгтэй. Тиимэ-
арадууд эб найрамдалай
түлөө, империалистическэ
һүжэрөөгшэдэй хорото
эсэргүүсэн эдэбхитэй-
энэ.

лион шахуу хүн зонтой им-
тическэ оронуудташье
онойнь олонхинь империа-
үлөөһөө гаража байна, им-
мын болон монополинуу-
икада улам шангаар эсэр-
байдал һуудалаа һайжа-
түлөө, демократическа эр-
гээ түлөө, эб найрамда-
ализмын түлөө тэмсэнэ.

листическэ гүрэнүүдэй
хоорондохи зүришэлдөөн
боложо байна. США-гэй
үримхэй империалистиче-
үүд «коммунизмда эсэргүү
» урдаа бариад, дэлхэйн
оронуудые мэдэлдээ абахаяа
өөһэдынгөө капиталисти-
эсэргшэд ба үрдилдөөшэдые
түрихэеэ оролдоно. Тии-
США-гэй эзэрхэг түрим-
ар бүлэгүүд капиталисти-
энүүдэй хархис хүсэнүүдые
уулан суглуулхаяа орол-
иалистическэ оронуудта
айсан харша һүйдхэлгын
одо хэнэ. Дэлхэйн хархис
Гитлерэй агсан генерал-
мүнөөшье эгээн аюултай
зэбсэгээр дахин зэбсэг-
Дэлхэйн хоёрдохи дайн
һургаал болоогүй гээшэ ха.
этэгээдүүд юушье ойлгоо-
аршье юумэндэ һураагүй
тиимэ юумэ түүхэдэ ходол
шо һэн.

орондын байдалай түгшүү-
олоһондо хэн зэмэтэй гээ-
най аюул хаанаһаа бии бо-
наб?

аг олзо олохоёо шүдөө зуу-
өө залгижа ородог, дайн
еэ оролдодог, американ-
элэй эли тодоор бэшэһэнэй
мгалан байдалһаа айдаг»,
шэрүүн, хархис шунахай
бии юм. Эдэ хадаа капи-
ескэ монополинууд, эгээн
американска монополинууд
хадаа хүсэ баримталгын
«дайе хилгааһанай эр-
байлгаха» гэһэн полити-
баригшад болоно. Эдэнэр
бомбо тээһэн самолёдуу-
лын городууд дээгүүр нии-
захиралта үгэнэ, Советскэ
ила тээшэ атомна болон во-
бомбардировщигуудые эль-
игэжэ эгээн аюултай дайн
һүжэрхэ аюул үдэр бүри
улна.

Советскэ Союзые эзэрхэг
хүсэлтэй гэжэ убайгүй-
элнэ, тиихэ зуураа манай
ние эб найрамдал номно-
ээмэлнэ.

үнэхөөрөөшье эб найрам-
дурагүй юм. Энээн тухай
һаяхан болотор сэхэ мэ-
н, теэд мүнөө болоходоо
ын үгүүдээ нюуна, со-
аюулһаа «бэеэ хамгаал-
болободын гэжэ байха

ий империализмын хүн тү-
гарша, паразитическэ шэн-
алан байдалһаа айдаг
ганай ангайя тодоор ха-

онай майда—тиихэдэ яда-
айгаа Европын арадуудай
а фашизмын илагдаһанда
байдадань, амгалан тай-
үлалтын ажал эхилхэ гэ-
хаадуулдае зайсуулжа
үгэ байхадань—эгээл тэрэ
америкын экономистнууд
57-дохи конференцидэ
шэнэ дайн сэрэг болоо
рын капитализмда ахонд
у, тедэ иимэ дайн сэрэг
хэрэггүйшье байна гэ-
үгэй хөөрэлдэжэ байһан
эрдэмтэй», «шүтэлтэй»
«дайн сэрэг халгае «эр-
ай» талаар зүбтүүлхын ту-
а орошогүй, энэ мэтэ эр-
хэлсэжэ ябадаг
Кеннет Боулдинг гэдэг
алхэл дотор иигэжэ мэ-
«ажаүйлэдбэриие хү-
байлгахын тула үйл-
ай эд зөөри ехээр
болохо хэрэгтэй. Ма-
уерын айхабтар хэрэг-
юм. Теэд үйлдэн
ай зөөри дайн сэрэгэй
атал ехээр хэрэглэгдэхэ
Тиимын тула, үйлдэн гар-
ад зөөриингөө бэггажа
зарим нэгэндүүд дай сэрэг
зэрэнэ иишэ тиишэнь гар-
байжадагынь сохомтой
нэ юртэмсэ дэлхэй дээрэ
атай хоёр харгы бии юм:
дай хэжэ, үйлэдбэрилэг-
сые хэрэгүүлхэ, үгышье
болон хүдэлмэригүй
жэ, үйлэдбэрие хороо-
империализмын
үримхэй идеологи ба по-

литика» гэһэн суглуулбари, нюур 114).

Энэнь шэнэ дай идхаһан ябадал бодотоороо байгаа. «Росси дайн сэрэг хэхэеэ хүсэнэ» гэһэн шал худал лозунг тараагдажа, Советскэ Союзда эсэргүү «хүйтэн дайн» гэдэг тэрэ дары эхилээ бэлэй. Энэ лозунгнь «өөрынгөө зэмые хүндэ тохобо» гэһэн удхатай ябадал болоо бэшэ аал! Шал худал энэ кампаниие буржуазна хэблэл мүнөөшье хүрэтэр дэмжэһээр.

«Үйлдэн гаргагдаһан эд зөөри дайн сэрэгэй болоо сагтал ехээр хэрэглэгдэхэ байна» гэһэн энэ харатай муухай һанамжа тухай бодоод үзыт, нүхэдүүд. Улад зон эб найрамдалые эгээн лэ эрхим жаргалнай гэжэ һанадаг, замбуулин дэлхэй дээрэ эб найрамдалтай байһай даа гэжэ зальбардаг байна. Харин тиихэдэ, мүнөөнэй империализмын сурталшад дайн сэрэгые эд хэрэглүүлхэ эрхим арга, дээдэ зэргын жаргал гэжэ тоолодог байна. Энэнь мүнөөнэй капитализмын ухаан бодолой муудаһанай, тэрэнэй үзэл сурталай эрэмдэг дутуу болоһоной тэмдэг мүн. Дайн сэрэггүйгөөр, буу зэбсэг түхеэрэнгүйгөөр байжа шадахагүй—тиимэ ниитын байгууламжа хосорхо ёһоороо хосорхо юм. Тэрэ хадаа хүн түрэлтэнэй аюултай, зэрлиг дайсаниинь мүн.

Социалистическэ оронуудта дайн сэрэг хэрэггүй. Экономикоёо хүсэдөөр хүгжөөхын тула, коммунизмда орохын тула тэдэнэр энхэ амгалан ажаһуухаяа хүсэнэ. Дайн сэрэгые уридшалан болюулжа шадахаар—тиимэ ехээр дэлхэйн социализмын хүсэн урган дэбжээ юм. Энээн тухай манай партиин XX съезд хэлэһэн байгаа. Египедтэ эсэргүүгээр империалистическэ гүрэнүүдэй эзэрхэг түримхэй дай эхилээд байхадань, — тэрээниие зогсооходоо Советскэ Союз энээниие баталан харуулһан байгаа.

Буржуазна зарим алба тушаалтан арьяатан ёһоор коммунизмые үзэн ядадаг, тиимэһээ атомна дай үүдхэжэ, хүн түрэлтэнэй хахадые хюдахадаашье торохо тогтохогүй хэбэртэй. Энэнь 1957 оной ноябриин 7-до парламентын Дээдэ палатада Англиин лорд Данди гэдэгэй хэлэһэн үгэ дээрэһээ тодорно. Тэрэ иигэжэ хэлээ һэн: «Коммунистическэ дарлалта доро барлаг мэтэшэлэн хойшодоошье булта ажаһуухын орондо, ядерна дайнда бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зоной хахадыншье хюдагдаад, хожомынь үсөөн аад, сүлөөтэй хүнүүд юртэмсые дахин байгуулжа эхилээ һаань дээртэхэ һэн» гэжэ бидэ һанагшабди.

Теэд иимэрхүү хүнүүдтэй үгээ ойлголсохо гээшэнь бэрхэтэй юм. Хэрбээ ядерна дайнда дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной хахадыень хюдуулхаар бэлэн байгаа һаа, тэдэнэр гансашье коммунизмые бэшэ, мүн бүхы хүн түрэлтэниие шоо үзэжэ, шобто хаража ябадагынь сохом элитэ лэ. Тиигээд, мүн капиталистическэ оронуудта тэдээндэ орохоодо һургаагүй ухаантай, һайн сэдьхэлтэй политигууд бии бэзэ гэжэ найдаһандаа.

Тон хархис этэгээдүүд капиталистическэ юртэмсэдэ бии юм. Тэдэнэр хүсэ баримталгын политикые үхэр шэнги зөрүүгөөр бэелүүлдэг, хүн түрэлтэнэй хуби заяанда, атомна ба водородно бомбодо наада хэһэн хандадаг. Мүн, нүгөөдэ талаһаа, капиталистнуудай, буржуазна эрдэмтэдэйшье дунда дайн сэрэгэй дурагүй, тэрээниие буруушаадаг, ухаамсар бэрхэ хүнүүд бии юм. Советскэ Союзшье, социалистическэ бусадшье оронууд дайн сэрэг хэхэ хүсэлгүй гэжэ тэдэнэр ойлгодог. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэри дотор дам саашаа хүгжөөгдэһэн, хоёр системын зэргэ оршон байлга тухай Ленинэй һургаалнууд социалистическэ оронуудай гадаадын политикын эбдэршэгүй үндэһэ һуури мүн гэжэ тэдэнэр ойлгодог.

Политическэ, идеологическэ ямаршье үзэлтэй һаа, дэлхэйн эхэ дайлай, шунахайгаар зэбсэглэлгын аюулһаа хүн түрэлтэниие абарха гэжэ оролдодог, эбтэ экономическа мүрысөө, хоёр системэнүүдэй харилсан туһалалсалгые дэмжэдэг, уласхоорондын худалдаа наймаа үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, наука, техникэ ба культурын талаар барисаагаа шангадхаха гэжэ хүсэдэг—капиталистическэ оронуудтахи тиимэ хүнүүдые бидэнэр дэмжэхэ, тэдэнэртэ бүхы хүргөө бэйнабади.

Социализмын, демократиин хүсэнүүдэй урган дэбжэжэ, национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй ургэн дэбжэжэ байһантай хамта, бүмбэрсэгэй дэлхэйн байдалай хубилһантай хамта, капиталистическэ хүрээлэлгэ гэһэн ойлгомжышье ондоогоор, шэнээр хаража үзэлтэй болоод байна.

Капиталистическэ хүрээлэлгэ гэд мүнөө хэлэбэл буруу болохо байна гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев хэлээ һэн. Яахадааб гэхэдэ, Советскэ Союзай, бүхы социалистическэ лагериин, бүхы социалистическэ системын хүсэниинь угаа ехээр ургаа юм. Тиимэ хадань мүнөө үедэ урдынхи шэнгеэр, хүреэлэгдэнги хэрэм шэнгеэр Советскэ Союзые хүреэлжэ айлгаад байха аргагүй болоо юм. Зүгөөр эзэрхэг түримхэй дайн сэрэг үүдхэхэ шалтагаанууд империализмын байгаа доро олдохо юм, социализмын оронуудта эсэргүү империалистическэ дай хэхэ аюул үгы болохогүй юм.

Мүнөө үеын тон ехэ хүсэн, түбхын түрүүн Советскэ Союз түрүүтэй социализмын илагдашагүй лагерь эб найрамдалые аршалан хамгаалжа байна. Ленинэй манай алдарта парти, манай Советскэ Правительство совет арадай болон дэлхэйн бүмбэрсэгэй эб найрамдалда дуратай бүхы улад зоной дүүрэн дэмжэлгэдэ түшэглэн, уласхоорондын шахардуу байдалые һулаРуулхаһаа айдаг хүнүүдэй харата муухай түсэбүүдтэ эсэргүүгээр, эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө одоошье асари ехэ тэмсэл ябуулжа байна.

Атомна болон водородно элдэб янзын зэбсэг туршалгые болюулха тухай, США болон Англиие, мүн тиигэжэ уряалха тухай СССР-эй Верховно Соведэй 1958 оной мартын 31-дэ гаргаһан түүхэтэ тогтоол энэ тэмсэлэй бодото үльгэр жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. Коммунизмые үзэн ядажа, дүлии балай болошоогүй хүнүүд, хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һайн байдал тухай һанаагаа табиһан энэ актые зүбөөр ойлгожо, сэгнэжэ шададаг, дэлхэйн бүмбэрсэгэй эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд, бүхы үнэн сэхэ хүнүүд манай партиин үүсхэлээр абтаһан энэ тогтоолые халуунаар һайшаан, амаршалһан байна.

Эб найрамдалай түлөө, атомна ба термоядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалхын түлөө манай агууехэ, арюун нангин тэмсэлэй һараһаа һарада урган хүгжэхэнь, дэлхэйн арадуудай дунда тэрэ тэмсэлые дэмжэгшэдэй олон болохонь лабтай.

Социалистическэ оронууд дэлхэйн бүмбэрсэгэй арадуудай олонхиин дэмжэлгэдэ түшэглэн эб найрамдалай түлөө, ниитын хоёр ондоо системэнүүдэй эбтэйгээр зэргэ оршожо байхын, эбтэйгээр мүрысэжэ байхын түлөө тэмсэлые эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулна. Эбтэ энэ мүрысөөндөө социализм илажа гараха гэжэ тэдэнэр лаб найдана.

Социалистическэ оронуудай, уласхоорондын коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй бүхы хүдэлөөнэй хоорондоо эбтэй, харилсаатай, дам дамаа туһатай байха гээшэ, ленинизмдэ үнэн сэхэ, пролетарска интернационализмда үнэн сэхэ байха гээшэ социализмын хэрэгэй, эб найрамдалай хэрэгэй илагдашагүй эшэ үндэһэниинь мүн.

Социалистическэ системын бии болоһонһоонь хойшо пролетарска интернационализмын гол сурталнуудынь, гол ёһонуудынь социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаанай, шэнэ түхэлэй харилсаанай үндэһэниинь болоо.

Социалистическэ хүгжэлтын замда ороһон оронуудай хоорондохи харилсаае хүгжөөхэ эрид сэхэ принципиальна заабаринууд В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн зохёолнууд дотор үгтэһэн байха юм. Ленин иигэжэ бэшээ һэн:

> «Дэлхэйн бүхы ороной пролетариадай, удаань бүхы ажалшад болон үндэһэтэнэй барисаагаа бэхижүүлхэ, эбээ нэгэдүүлхэ гэжэ һайн дураараа оролдоогүй һаань, капитализмые илаха гэһэн ажал амжалтатайгаар дүүрэжэ шадахагүй юм». (Зохёолнууд, том 31, нюур 128).

Социалистическэ оронуудай эбтэ нэгэдэлынь социализм байгуулхын түлөө, империалистнуудай добтолгоһоо туйлалтануудаа хамгаалхын түлөө оролдолго хэшээлээ һайн зорилгоор нэгэдүүлһэн тэгшэ эрхэтэй сүлөөтэ арадуудай һайн дуранай союз мүн.

Социалистическэ лагерь мэтэшэлэн—социалистическэ тиимэ эбтэ нэгэдэлэй оршожо байлгын, бэхижэлгын яашагүй шухалыень түүхын дүй дүршэл баталан харуулаа. Дэлхэйн капиталистическэ дэлгүүр рыногтэ орходоо тад ондоо хуули ёһоор хүгжэдэг дэлхэйн социалистическэ дэлгүүр рынок мүнөө бүрилдэн бэежэһэн байна. Социализмын оронуудай хоорондохи экономическа элдэб харилсаан, харилсан туһалалсалга, эрдэм ухаанай болон техническэ дүй дүршэлые андалдан абалсалга бүри лэ ехээр үргэдэн гүнзэгыржэ байна.

Социалистическэ байгуулалта хэхэдээ бэе бэедээ туһалха гээшэ, социалистическэороной тус тустаашье, мүн социалистическэ лагериин бүхыдөөшье экономическа талаараа хүгжэн дэбжэхынь тула бэе бэедээ туһалха гээшэ социалистическэ оронуудай харилсан ажалладагайнь гол зорилго юм. Социалистическэ оронуудай экономическа болон политическэ байгуулалтын нэгэн адли байһан ушар, тэдэнэй дунда харша зүрилдөөнэй үгы байһан ушар эб найрамдалай ба социализмын аша туһада политическэ, экономическа ба культурна тон нягта барисаа, туһалалсалга, тогтоохо арга тэдэндэ олгоно.

Социалистическэ оронуудай бүхы талаараа харилсан ажаллалгын бага бэшэ дүй дүршэл дэлхэйн социалистическэ системын оршожо байгаа жэлнүүдтэ сугларһан байха юм. Социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд социализмын, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэлэй айхабтар ехэ дүй дүршэлые Декларации доторoo теоретическээр тобшолоод, тэрээгээрээ марксизм-ленинизмые мүнөөчэй байдалтай холбон саашань хүгжөөлгэдэ хамтын хүсөөр нэмэри оруулһан, уласхоорондын байдалда, социализмын ба капитализмын саашаа хүгжэлтын хараанда гүнзэгы шэнжэлэл хэһэн байна.

Социализмын зам дээрэ ороһон бүхы оронуудта хамаатай—социалистическэ революциин, социалистическэ байгуулалтын гол хуули ёһонууд тухайда, мүн түүхын оршон байдалтай, национальна онсо өөрэ байдалтай тааруулан коммунизмын гол ёһонуудые, һургаалнуудые элдэб оронуудай зүбөөр хэрэглэхэ шухала байһан тухайда Декларации соо хэлэгдэһэн гол зүйлнүүд угаа ехэ удхашанартай.

Мүнөө үедэ тон ехэ аюултай ревизионизм, мүн ниитэ зонтой партинуудай барисаае һулаРуулдаг догматизм, сектантство гэдэг Декларации соо буруушаагдаһан байна.

Үзэлэйнгөө талаар мүнөөнэй ревизионистнууд хадаа Бернштейн мэтын хуушанай реформистнуудта, Каутский мэтын, II интернационалай оппортунистнуудта адлишуу юм. Пролетариат ба буржуазин хоорондохи ангиин зүрилдөөе баллаха, ангиин тэмсэл хэхэгүй гэһэн, капитализмые магтаһан, капиталистическэ байгууламжатай ниисэхэ гэһэн тиимэ бодол, капитализмые социалистическэ болгон хубилгажа болохо юм гэхэшүү горьдол — эдэ бүгэдые бага сагаар хубилган байжа, мүнөөнэйшье ревизионистнууд номнон идхадаг байна гээшэ.

Социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй Декларации дотор найруулагдаһан, ахадүү бүхы партинуудаар һайшаагдаһан гол сурталнууд уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөе дам саашадань нягтаруулан жагсааха, бүхы социалистическэ оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхэ үндэһэ һууринь мүн болоно.

Марксизм-ленинизмдэ, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн сэхэ байһанаа, мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалдахи арга боломжые бүхыдэнь эб найрамдалай, социализмын аша туһада дүүрэнээр хэрэглэхэ гэһэн эрид зоригоо Коммунистическэ партинууд Москвагай Зүблөөн дээрэ баталан харуулаа. Үзэгдөөгүй ехээр һаналаа нэгэдэлгын оршон байдалда Зүблөөн дээрээ хамтаараа зохёон найруулһан документнүүд олониитэ ажалшадые өөрыгөө тойруулан бүри нягтаар жагсаахадань, хүдэлмэришэн ангиин уласхоорондын һанал нэгэдэлгые бэхижүүлхэдэнь, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ бүри ехэ илалта туйлахадань коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй бүхы партинуудта туһалдаг юм.

Югославиин коммунистнуудай союзай программын проект һая Белградта толилогдоһон, зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Энэ проект ахадүү партинуудта эльгээгдэһэн бэлэй. Энэ проект дотор зарим зүбөөр тобшолһон марксистско-ленинскэ хэдэ хэдэн юрэнхы заабаринууд бии юм. Гэхэтэй хамта, программын проект дотор, илангаяа уласхоорондын байдал тушаа, дэлхэйн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн тушаа, зарим принципиальна идеологическа асуудалнууд тушаа бүлэгүүд дотор бусад коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай бултанайнь марксистско-ленинскэ нэгэн адли һанамжада өөһэдынгөө хараае зүришүүлэн табиха гэһэн эрмэлзэлгэ сохом харагдана. Уласхоорондын энэ үлэмжэ түлөөлэлгэтэ, хүндэтэ суглаанай документнүүд дотор—эб найрамдалай Декларации, Манифест хоёр дотор нэгэн адли энэ һанамжын найруулагдаһаниинь мэдээжэ. Эдэ документнүүдые марксистска партинууд бултадаа дэмжээ гэхэһээ байтагай, бүхы дэлхэйн ажалшадай олонхинь дэмжэһэн байха юм. Югославиин коммунистнуудай союзай программын проект дотор эб найрамдалай Декларации болон Манифестдэ таарахагүй гол хэдэн зүйлнүүд хэлэгдэһэн, марксист хүнэй нейтральна байжа болошогүй тиимэ асуудалнуудта нейтральна хараа бодол баримталха гэһэн һэдэлгэ хэгдэһэн байна.

Сэхэ руунь хэлэхэ болоо һаа, Югославиин коммунистнуудай союзай программа коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай эбтэ нэгэдэлые һулаРуулха, социалистическэ оронуудай эбтэ нэгэдэлые һулаРуулха гэһэн зорилготой документ болоод байна. Тэрээнэй толилогдомсоорынь буржуазна хэблэлэй магтажа эхилһэниинь дэмы бэшэ юм. Югославиин коммунистнуудай VII съезд программын текстые эсэслэн баталхынгаа урда тээ тэрээниие шухала зэргээр һайжаруулха бэзэ гэжэ найдаел.

Пролетарска интернационализмын, адли тэгшэ эрхэтэй байлгын, ахадүүгэй ёһоор харилсан туһалалсалгын гол ёһонуудые шууд сэхээр бэелүүлгэ хадаа социалистическэ оронуудые дам саашадань нягтаруулан нэгэдүүлхэ шиидхэхы эрхэ нүхэсэл юм. «Коммунизмые кризистэ» оруулжа шадаабди гэхэ мэтээр американска империализмын ударидагшадай бэеэ һайрхан шашадагшье һаань, социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай эб нэгэдэлтэнь мүнөө үедэ хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи. Пролетарска интернационализмын илагдашагүй ленинскэ тугые коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд, дээрэ мандуулан ябааашье юм, ябахашье байна!

3. Ленинизм—коммунизмын түлөө, хүн түрэлтэнэй ерээдүйн һайн һайхан байдалай түлөө тэмсэлэй нангин туг мүн

«Социализм хадаа заабол коммунизмда дэбжэхэ ёһотой юм»—гээд Ленин һургадаг һэн. Хүсэд бэхижэһэн, хүгжэһэн социалистическэ обществын коммунизмын дээдэ шатада дамжан оролго тухай эндэ хэлэгдэнэ. Тиихэдэ обществын гол гуримынь «Хүн бүхэнһөө шадабариинь зэргээр, хүн бүхэндэ хэрэглэһэнэйнь зэргээр» гэһэн гурим байха юм гээд Ленин оло дахин онсолон тэмдэглэһэн байгаа.

Ленинэй һургаалаар хүтэлбэри хэжэ, манай парти хүн түрэлтэнэй эгээн арюун нангин, эгээн үндэр дээдэ үзэл бодолые — коммунизмын үзэл бодолые бэелүүлгэдэ Советскэ Союзай арадуудай оролдолго хэшээлые зорюулжа байнал. Ленин коммунистическэ байгуулалтын түсэб зохёогоо, тэрэнэй гол шэглэлнүүдые тодорхойлоо һэн. Коммунизмын илахын тулада бүхы ороноо индустриализацилга, тэрэ тоодо электрификацилга тон шухала удхатай гээд, Ленин зааһан юм; томо, механизированнэ, хамтын газар таряалангай ажал байгуулха кооперативна түсэбые Ленин зохёоһон юм; Ленин культурна революциин лозунг дэбжүүлэн табяа. Ажалай бүтээсын ехэ байхада лэ, түрүү техникэ шудалаад, ажалай эрхим журам хүмүүжүүлээд, үйлэдбэриин хүтэлбэридэ ажалшадые хабаадуулаад байхада лэ ниитын түрүү зэргын байгууламжа, коммунизм илаха юм гэжэ Ленин оло дахин онсолон тэмдэглэдэг һэн. Хүн түрэлтэн ямар шата дамжан, ямар замаар коммунизмда орохоб гэһэн асуудалда хаража үзэнгүйгөөр, дүй дүршэлгүйгөөр харюу үгэхэнь бэрхэтэй гэжэ тэрэ тэмдэглэдэг һэн. Социализмые хүгжөөхын тулада, коммунизм тээшэ амжалтатайгаар дабшахын тулада олониитын зохёохы үүсхэл эдэбхиие саг соонь дэмжэхэ, центрнүүд болон нютаг нютагуудааршье практическа дүй дүршэлые шудалан согсолжо, ажахын хүтэлбэриие ходоо һайжаруулжа байха гээд, тэрэ заадаг һэн. Аяар 1917 оной декабрьда «Мүрысөө яажа эмхидхэхэб» гэһэн статья доторoo Ленин иигэжэ бэшээ һэн: «Практика болоһо теориин бэелдэг, практикаар амидардаг, практикаар заһагдадаг, практикаар шалгагдадаг саг, практическа хүдэлөөнэй ямаршье алхасань хэдэ хэдэн программаһаа шухала юм» гэһэн Марксын үгын илангаяа зүб болоһон—одоол тиимэ түүхэтэ саг ерэбэ гээшэ...» (Зохёолнууд, том 26, нюур 373—374).

Советскэ обществын, манай экономикын хүгжэлтын замда дайралдаһан шэнэ зорилгонуудые яажа шиидхэхэб гэһэн асуудалда Коммунистическэ партимнай харюу үгэхэдөө, энэ харюуе энэ тэрэ цитадуудһаа бэшэ, харин марксистско-ленинскэ теориин үндэһэн шухала заабаринуудһаа бэдэржэ, коммунистическэ байгуулалтын баян дүй дүршэлые шэнжэлэн, ниитэлжэ олодог байха юм. 36 миллион гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилгэ, промышленность ба транспортын хүтэлбэриие шэнэдхэн табилга, профсоюзуудай эрхэ болон ажалай формонуудые үргэдхэн дэлгэрүүлгэ, колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөлгэ ба МТС-үүдые шэнэдхэн хубилгалга гэхэ мэтын асари томо шэнэ зорилгонуудые шиидхэхэдээ партимнай үйлэдбэриин хүсэнүүдэй улам түргэнөөр хүгжэхэ ябадал хангана, ажалшадай болон ниитын организацинуудай зохёохы эдэбхи хэшээлые дэбжээхэ үргэн зам нээжэ үгэнэ. Энээнтэй нэгэн хамта эдэ хэмжээ-ябуулганууд теоретическэ, программна угаа ехэ удхашанартай юм.

Промышленность, хүдөө ажал тухай КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, ЦК-гэй хойшодоо болоһон Пленумүүдэй тогтоолнууд марксистско-ленинскэ теориие дам саашадань хүгжөөлгын гайхамшаг үльгэр жэшээ мүн. Коммунистическэ байгуулалтые, социалистическэ демократиие дам саашань хүгжөөлгын асари ехэ программа тэдэ шиидхэбэринүүд дотор хараалагданхай, энэ программые бэелүүлхэ тодорхой харгы замууд заагданхай.

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой, тэдээнтэй нүхэсэһэн Шепиловэй фракционно бүлэгые, XX съездын хараа шугамые арсаһан, хүдөө ажалаар, промышленностяар тон шухала шиидхэбэринүүдые абалгада һаад хэжэ байһан, бодото ажабайдалһаа таһараад, шэнэ үзэгдэлнүүдые харахаяа болиһон, мүнөө амжалтатайгаар бэелүүлэгдээд байһан партиин тон шухала хэмжээ-ябуулгануудта зүришэдэг бүлэгые партимнай бута сохёод, өөрынгөө зам дээрэһээ зайлуулаа. Түрүүшын кварталай түсэбые 104 процент дүүргэһэн манай промышленностиин шэнэ ёхэ амжалтанууд хүтэлбэри болон түсэблэлгые шэнэдхэн табилгатай, совнархозуудай ажалтай холбоотой юм. Америкын экономистнуудай тоолоһоной ёһоор США-да нэгэдэхи кварталда хайлуулагдаһанда орходоо 70 процент ехэ булад манайда хайлуулагдаһан байна. Манай хүдөө ажахымнай өөдөө эрид дэбжэжэ байна. Энээнэй ашаар 1958 оной нэгэдэхи кварталда 1957 оной нэгэдэхи кварталда орходоо мяха 11 процент, малай тоһо—16 процент, һү, тунга һүнэй продуктнууд—24 процент ехээр худалдагдаа.

Совет арад партиин хүтэлбэри доро коммунизм тээшэ бодото һайнаар һүүлэй жэлнүүдтэ шармайн дабшажа ябана. Коммунизмда дамжан оролгые түргэдхэхын тула бүри ехэ шэнэ резервнүүд бодотоор тодорхойлогдоно. Таряа талхан тухай асуудалые хүсэдөөр шиидхэхэ резерв, шухала арга юун байгааб гэбэл, шэнэ ба залууг газарые богонихон болзорто элдүүрилэн ашаглаһан ябадал байгаа. Энэ хадаа совет арадай, алдарта совет залуушуулай агууехэ баатаршалга байһан туладаа түүхэ домогто хэтэ мүнхэдөө орохол. Эдеэ хоолой гол зүйлнүүдэй—һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсөөд илажа гараха гэһэн агууехэ хүдэлөөн партиин дэмжэлгээр колхозуудта дэлгэрээ. Гэр байра барилга тушаа 10—12 жэлэй асари ехэ программа Парти, Правительствоор баталагдаа. Хабсаргагдадаг түмэр бетоноор барилга хэдэг индустриальна шэнэ арга методүүдые хэрэглэһэнэй ашаар эдэ болзорнуудай хороогдохо байһаниинь лабтай. Химическэ промышленностиие түргэнөөр хүгжөөхэ баһал тон шухала программа һаяар абтаха юм.

Арадай ажахые, түбхын түрүүн тэрэнэй хүсэтэ үндэһэ һуурииe—хүндэ индустриие хүгжөөхэ тон шухала хэрэгүүдые, ажалшан ниитын ажабайдалые һайжаруулхада шухала хэрэгтэй эдеэ хоол, гэр байра, гутал хубсаһа элбэгээр бии болгохо асуудалнуудые Парти, Правительство иигэжэ удаа дараалан шиидхэнэ.

Совет гүрэнэй 40 жэлдэ зорюулагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл дотор ойрын 15 жэлэй туршада манай партиин бэелүүлхэ асари ехэ экономическа программа соносхогдоо һэн. Индустриин гол гол һалбаринуудые, тухайлхада, 2—3 дахин ехэ болгохо гэжэ энэ программаар хараалагдана. Тиихэдэ, коммунизмын материально-техническэ база байгуулха хэрэг түргэдхэхөөр—промышленностиин тиимэ һалбаринууд түрүүшын ээлжээндэ хүгжөөгдэхэ юм. Тиихэдээ манай геологуудай олоһон байгаалиин угаа ехэ баялигууд—нефть, газ, түмэрэй руда гэхэ мэтын элбэгжэһэниие, манай наука ба техникын улам хүгжэһэниие хараа түсэбүүднай үндэһэ болгоно.

Нефть абалга 3½—4 дахин—350—400 миллион тонно хүрэтэр, газ үйлэдбэрилгэ—13—15 дахин ехэ болохо юм. Харин нүүрһэ малталга, тухайлхада, 1,5 дахин ехэ болохо юм. Үлэмжэ алмасатай, үлэмжэ химда шэнгэн ба газ мэтын түлишэнүүд түлишын баланс соо нилээд ехэ һуури эзэлдэг болохо.

Булад үйлэдбэрилгэ—2—2,4 дахин ехэ болохо гэхэ гү, али 100—120 миллион тонно болохо. Электроэнерги үйлэдбэрилгэ 4 дахин ехэ болохо—800—900 миллиард киловатт-час болохо.

Ороной экономическа ба хамгаалгын хүсэ шадалай үндэһэ һуури, бологшо хүндэ индустриие түрүүшын ээлжээндэ хүгжөөгөөд байхада арад зоной хэрэглэдэг эд бараа гаргаха промышленностиин продукци баһал тон ехэ болохо байна.

Манай хүдөө ажахын хүгжэн дэбжэһэнэй ашаар нооһон бүд үйлэд-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Нүхэр П. Н. ПОСПЕЛОВЭЙ хэһэн элидхэлэй түгэсхэл

бэрилгөөр бидэнэр Америкые хүсэхэ дүтэлөөд ябанабди. 1957 ондо СССР-тэ нооһон бүд 282 миллион метр гаргагдаа һэн. США-да 1956 ондо 299 миллион метр гаргагдаа һэн. Тиигээд Америка мүнөө дээрээ искусственна, синтетическэ утаһаар эд бүд айхабтар ехээр гаргана. Химическэ промышленностиин түргэн хүгжэхэдэ, бидэнэр ойрын 5—7 жэл соо арад зоноо шанар һайнтай, химда сэнтэй гутал, хубсаһаар хүсэд хангаха аргатай болохобди.

СССР-эй промышленна үйлэдбэрие 2—3 дахин ехэ болгохо гэһэн 15 жэлэй түсэбые мүнөөшье байгаа техникээрээ амжалтатайгаар дүүргэхэмнай дамжаггүй. Теэд орон доторнай наука, техникэ дээшээ дэбжэжэл байхал. Гансашье атомна бэшэ, мүн хүнөөр залагдагша термоядерна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ арга боломжо тушаа манай эрдэмтэдэй ажаллажа байдагыень бодоод үзэел даа. Энээнэй урагшатайгаар бүтэбэл, техникэдэ ехэ эрид хубилалта болохо юм, угаа олон хүнэй ажал сүлөөрхэ юм, коммунизмда дамжан оролго нилээд түргэдэхэ юм.

Дай һүжэрөөгшэдэй империалистическэ пропаганда мүнөө «коммунизмын аюул» гэдэг худал номнолоороо арад зониие айлгаһаар. «Коммунизмын аюул» гэдэгынь сохом юун бэ?» гэжэ Европын ба Азиин арадууд дай һүжэрөөгшэдһөө асууха эрхэтэй байна. Хэрбээ зон дутуу ядуугүйгөөр, хүдэлмэригүйдэлгэгүйгөөр ажаһуудаг байха һаа, хэрбээ ушар ёһоо мэдэн, һайн дураараа, шадалайнгаа зэргээр ажаллаад, хэрэглэһэнэйнгээ зэргээр абаад байха һаа—энэнь яахадаа аюултай юм, хэндэ аюултай юм гэжэ асуугдаха байна.

Капиталистическэ оронуудай олон зуу мянган хүн манай орондо ерэжэ, коммунизмда зорилго гээшэ юун бэ, материальна ба духовно талаараа энэнь ямар удхатай юм гэжэ өөһэдөө хаража этигэхэ—тиимэ саг ерэхэ. Теэд тиимэ сагай хэзээ ерэхысэнь партимнай тухайлжа мэдэдэг. Тэдэнэр, манай айлшад, хүн түрэлтэнэй шэнэ обществын эрид зоригтой, солбон хүхюун, шэрхи баатар уладые, тэдэнэй эрхим һайн байдалые хараха; тэдэнэр, манай айлшад, эдэ бүгэдые хараад байхадаа «коммунистическэ дарлалта», «коммунистическэ аюул» гэхэ мэтын элдэб лорднуудай, Америкын монополистнуудай шал худал, хоро шараар сорьёлһон шашалдаае досоо газаагүй ойлгодог болохо. Тиихэдэ коммунизм тушаа хүн түрэлтэнэй хорото дайсадай тарааһан хардалга гүрдэлгэнь хамха һүрэн үгы болохо!

Коммунизмда зорижо ябагша, арад зонойнгоо ажабайдалые жэлһээ жэлдэ һайжаруулагша социалистическэ оронуудай агуу ехэ үльгэр жэшээнь капиталистическэ оронуудай ажалшадта тон ехээр нүлөөлэн, тэдэниие бэедээ татаха байна. Социализмын, коммунизмын сурталнууд капиталистическэ оронуудай ажалшадай ухаан бодолдо улам гүнзэгыгөөр нэбтэрэн орохол. Социалистическэ оронуудай үльгэр жэшээнь обществые шэнэлэн хубилгахын түлөө, хүлэһэнэй капиталистическэ богоолшолгоһоо сүлөөрхын түлөө улам эдэбхитэй тэмсэлдэ капитализмын оронуудай арадуудые зоригжуулха байха. Тиигээд, энээнээ тэдэнэр өөһэдынгөө дураар шиидхэдэг байхал. Социалистическэ оронууд өөһэдынгөө шиидхэбэри хэзээдэшье баадхахагүй юм. Энэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин политическэ ээрхэлгын түлөө, мүлжэгшэдтэ эсэргүүгээр капиталистическэ оронууд дотор ажалшан түмэнэй хэхэ ангиин тэмсэл байха юм. Энэ тэмсэл ямар түхэлтэйгөөр дэлгэрхэб — энээниинь ажабайдал, түүхэ харуулна бээ.

Хүнэй оюун бодол огторгойдо, одо мүшэндэ мүнөө хүрөөд байна. Тиигээд аргань һалаһан, шаргань газардаһан, кризис, дайн сэрэг, хүдэлмэригүйдэлгэ ходол үүдхэжэ байдаг, хүн түрэлтэндэ айхабтар ехэ аюул тохёолдуулжа болохо—иимэ ниитын байгууламжые хэзээ нэгэндэ үгы хэхэ аргые хүн ухаандаа оруулхагүй гээшэ аал?

Хүн түрэлтэн хэдэ хэдэн шатануудые дамжан, һаруул һайхан байдалда, коммунизмда эрхэ бэшэ ерэхэ юм гэжэ манай агуу ехэ багшанар Маркс, Ленин уридшалан мэдэһэн юм. Энээндэ һэжэглэхэ шалтагаан байхагүйл!

Нүхэдүүд!

Ленинэй агуу ехэ һургаалынь манай партиин болон уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй тон үнэтэй юумэниинь гээшэ. Ленинэй парти Ленин багшынгаа һургаалые хододоо хүтэлбэри болгожо, түүхын зохёохы байгуулалтын үзэгдөөгүй замаар совет арадые эрид зоримгойгоор хүтэлжэ ябаһан юм, ябанашье, коммунизмда хүрэхэ замыень хүн түрэлтэндэ илалта түгэлдэрөөр гарган үгэжэ байна. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудаараа ударидагданхай социалистическэ оронуудай арадууд Ленинэй туг доро ажаһуужа, тэмсэжэ, илажа байдаг.

Ленинизмын үзэл сурталһаа, Ленинэй сурталай хүсэ шадалһаа үндэһэлэн мүнөө үеын агуу ехэ түүхэтэ документнүүд— КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд, социалистическэ оронуудай, дэлхэйн бусад оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнэй абаһан эб найрамдалай Декларации, Манифест мүндэлэн түрэһэн байха юм. Марксизм-ленинизмдэ нангинаар шүтэнги коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай бултанайнь сэсэн ухаан, хамтынь дүй дуршэл эдэ документнүүдтэ сугларан тобойжо гараа юм.

Коммунистическэ общество амжалтатайгаар байгуулагша агуу ехэ совет арад мандаха болтогой!

Коммунизмын илалтын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлые эмхидхэгшэ вождь—манай алдарта Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Ленинизмын туг доро тэмсэн илагша арадууд, партинууд мандаха болтогой!

Ленинизм мандаха болтогой!

(Нүхэр П. Н. Поспеловэй элидхэл хэжэ байхада нэрьемэ, удаан альга ташалган оло дахин болоо).

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда, агитациин таһагай агитаторай блокнодой ээлжээтэ, 8-дахи номер хэблэлһээ гараба.

Ойртожо байһан уласхоорондын һайндэр —Майн 1-дэ зорюулагдаһан П. Гершманэй «Майн 1—ажалшадай уласхоорондын һайндэр» гэһэн түрүү бэшэг толилогдонхой. Агитаторнууд энэ статья уншаад байхадаа, Майн 1 тухай хэрэгтэй асуудалнуудтаа дүүрэн харюу оложо шадаха байна.

Зүүн-Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделениин главна инженер И. Василенкын «Түмэрзамшад техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэнэ» гэһэн һонирхолтой статья толилогдобо. Энэ статья дотор түмэрзамшадай үйлэдбэридэ техническэ ямар шэнэ амжалтын туйлагдажа байһан тухай хэлэгдэнэ.

«Капиталай ороной ажалшад иимээр ажаһууна» гэһэн бүлэгтэ капиталистическэ олон гүрэнүүдэй мүнөө үеын ажабайдал харуулһан тоо, баримтанууд толилогдоо. «Америкын Холбоото Штадуудта хуулита мэдээсэлнүүдэй ёһоор 1958 оной январь һарада орон соонь 1,5 миллион хүдэлмэригүйшүүл бии байгаа. Тэдэнэй тоо ходо олон болоно, мүнөө үедэ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, 5 миллион 300 мянга болоо» гэжэ хэлэгдэнэ.

Агитаторта туһаламжа гэжэ бүлэгтэнь 1958 оной май һарада хөөрэлдөө үнгэргэхэ темэнүүд, литература заагданхай. Тиихэдэ Б. Р. Буянтуев, Г. Ш. Раднаев гэгшэдэй бэшэһэн «Советскэ Бурят-Монгол» гэһэн ном уншахыень агитаторнуудта һайшаагдана.

П. Попович.

Һонирхолтой хөөрэлдөөн

ПВЗ-гэй 5-дахи участогай клубта «Шажан тухай» һонирхолтой хөөрэлдөө политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй гэшүүн А. С. Асеев һаяхан хэбэ. Нүхэр Асеев бодото жэшээ, баримтануудые дурдан, шажанай хархис удха тухай, мүлжэгшэ ангиин аша туһые хамгаалдаг тухай хэлэжэ үгэбэ.

Хөөрэлдөөнэй һүүлдэ «Афганистан» гэжэ кинокартина харуулагдаа.

С. Черненко.

Үдэр үдэрэй һонинууд

Бэлэг бариба

Ильичын түрэһөөр 88 жэлэй ойдо зорюулжа, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшын институдай студент Бато Цэрэндэлэгэй «Октябриин дүлэн» гэжэ шүлэг бэшэө. Шүлэг соогоо бурят арадта эрхэ сүлөө, жаргал асарагша Ильичын образые уран гоёор, үнэншэ сэхээр харуулхые тэрэ оролдоһон байна.

Студентнэр дэлхэй дээрэ түрүүшын Совет засаг байгуулһан Ильичын ажабайдал шудалхые ехээр оролдоно.

***

...Сагаан торгон дээрэ үнгын һайхан утаһаар оёһон Ленинэй портрет. Нэгэ бишыхан басаган тэрэ зурагаа гартаа бариһхай, нүхэдынь тэрэнээ тойроод, зурагыень ехэл һайхашаан шэртэнэд. Нээрээшье, Ильичын галтай сэсэн нюдэн, үргэн магнайнь хүнэй нюдэндэ эли тодоор харагдана. Энэ портрет республиканска интернат-һургуулиин 7-дохи «Б» классай һурагша Ира Тангасова зураглан оёһон байна.

Мүн тэрэ һургуулиин 9-дэхи «Б» классай һурагша эвенк хүбүүн Коля Степанов Ильичын портрет зураа. Тэрэнэй зурагынь ёһотой оюун бэлигтэй хүнэй зураһан зураг гэжэ ойлгохоор.

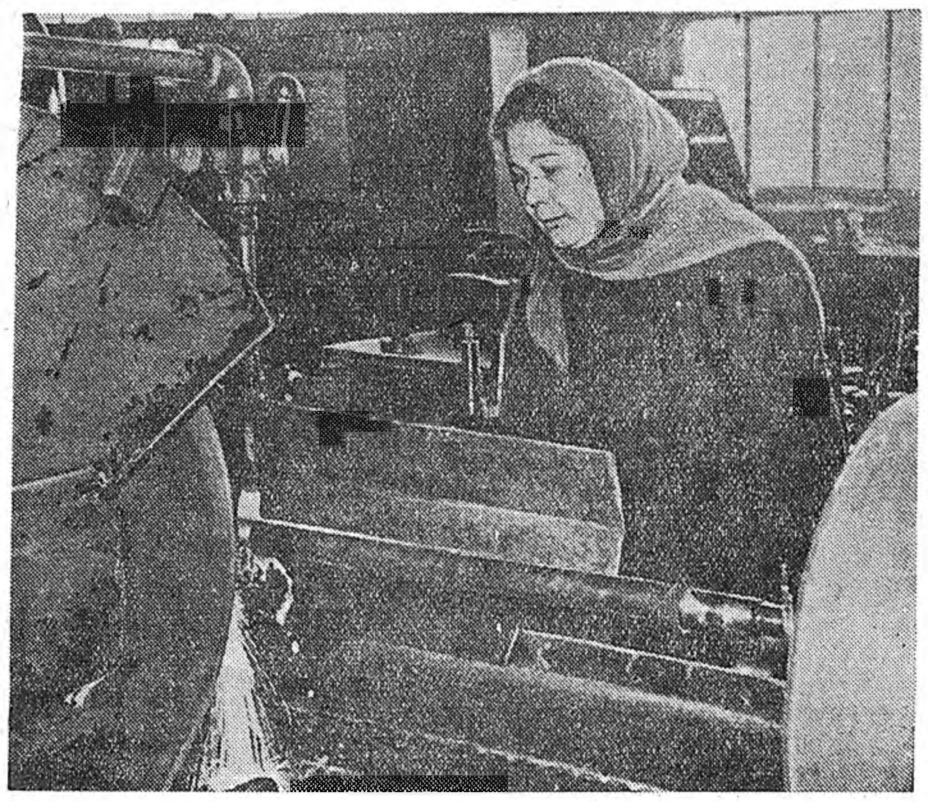
Улан-Удын интернат-һургуулиин һурагшад дэлхэйн пролетариадай алдарта вождь В. И. Ленинэй 88 жэлэй ойдо бэлэдхэн, ехэ юумэ хээ.

Б. Машкинов.

Музейн выставкэдэ

Хизаар ороноо шэнжэлдэг республиканска музей В. И. Ленинэй түрэһөөр 88 жэлэй ойдо зорюулагдаһан фотовыставкэ эмхидхэбэ. Пролетарска революциин гени, бүхы дэлхэйн ажалшадай агуу ехэ багша В. И. Ленинэй ажабайдал, ажалябуулга энэ выставкэдэ эли тодоор харуулагдана. И. Н. Ульяновтанай гэр бүлын фотозурагууд, Владимир Ильичын эдир наһанайнь ажабайдал, һургуулида һурадаг байһан үе, революционно хүдэлмэри тухай хэлэгдэнэ. Мүн В. И. Ленинэй байгуулһан «Искра» гэжэ бүхэроссин политическэ газетын гараһан жэлнүүд тухай, 1920 ондо Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай III съездын делегадуудай дунда В. И. Ленинэй байһан фото, мүн заводой хүдэлмэришэдэй урда Владимир Ильичын үгэ хэлэжэ байһаниие харуулһан фотонууд эндэ бии.

Ж. Жабон.

Майн 1-нэй һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһон Улан-Удын «Механлит» заводой түмэр мүлигшэ Зинаида Богомолова һайнаар ажаллана. Энэ нүхэр мүрысөөндэ оролсоходоо үдэр бүриингөө даалгабариие 160 процент дүүргэхэ уялга абаһан аад, 185 процент хүрэтэр дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Зинаида Богомоловагай ажаллажа байһаниинь харуулагдана.

Л. Апреловэй фото.

ҺУРАГШАД БҮХЭ БАРИЛДААНДА ҺУРАЖА ЗАХАЛВА

(Цакирһаа ерэһэн бэшэг)

Урда сагһаа хойшо манай үбгэ эсэгэнэрэй дуратай нааданuудынь гэхэдэ —бүхэ барилдаан, һур харбаан, мори урилдаан байгаа гэжэ хэндэшье мэдээтэй. Тиимэһээ бидэнэр, ургажа ябаа залуу үетэн эдэ һонин наадануудые үе үеһөө үргэлжэлүүлжэ, улам эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байгаа һаамнай, маанадта хабатайшье, һониншье байха һэн. Республика соомнай бүхэ барилдаашад, онобшотой мэргэн харбаашад, мори урилдаагаашад олон болохо һэн.

Энэ наадан нэгэ үедэ мартагдашанхай байгаа һэн. Теэд партиимнай анхаралаар БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитет национальна спортые бүри һонирхолтой болгожо, тэрээндэ залуушуулые олоор хабаадуулхые оролдоно.

Һаяхан Цакирай дунда һургуулида бүхэ барилдаашадай кружок нээгдээ. Тэрээндэ 20 гаран һурагшад ябана. Энэ кружогые нэгэтэ бэшэ республикын чемпион байһан барилдааша Пунцык Цыренов хүтэлбэрилнэ. Тэрэ һурагшадые элдэб аргада, солбон гоё дүрэдэ һургана.

Хэрбээ манай республикын һургуулинуудта иимэ кружогууд нээгдээ һаа, шадамар бэрхэ залуу спортсменүүд шалгаржа, олошорхо байгаа. Иимэһээ БМАССР-эй физкультура, спортын комитет национальна спорт тухайда бүри ехээр анхаралаа табяа һаань, тон һайн бэлэй.

Доржо Будаев,
һурагша.

Гоё һайхан юумэнүүдые хэдэг мастерской

«Кооператор-комсомолец» гэжэ Улан-Удын олзоборилгын артель үнгэтэ шулуугаар, яһаар, эбэрээр гоё һайхан зүйлнүүдые хэхэ тусгаар мастерской эмхидхэхэнь. Мүн энэ мастерскойдонь алта, мүнгэн дээрэ уралан һылэгдэһэн зүйлнүүд хэгдэхэ байна.

Мастерской һаяар хүдэлмэрилжэ захалха юм.

Е. Павлов.

Соёл гэгээрэлэй, зургаануудай хүдэлмэриие шалган харалга

Оюун бэлигтэн

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэн М. Батуев хуур дээрэ бурят арадай дуу гүйсэдхэжэ байна.

Мухаршэбэртэ аймагай хүдөөгэй уранһайханай ниитын харалга апрелиин эхин багаар болобо. Энээндэ хүдөөгэй клубуудай, Культурын байшангуудай 12 коллектив, хамтадаа 245 хүн хабаадалсаа.

Уранһайханай кружогуудай хүдэлмэриин нёдондонойхиһоо зарим тэды һайжарһаниинь, бэрхэ бэлигтэн, уран шадабаританай ургаан гаража байһаниинь энэ харалгын үедэ элирбэ.

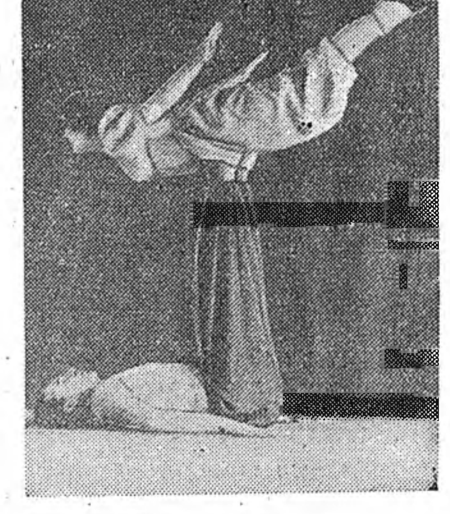
Олонхи коллективүүд репертуараа тэмгүй һайнаар бүридүүлжэ шадаа. Эхэ ороноо, Коммунистическэ партияа, арад зоноо магтаһан, шог дуунууд болон частушканууд дуулагдаа, элдэб хатар, танца наадагдаа.

Никольскын, Суулгын хүдөөгэй клубайхид һонирхолтой номернуудые харуулһан байна. Эдэнэй дундаһаа бэлигтэй дуушад, хатаршад шалгарба. Эдэ коллективүүд түрүүшын хоёр һуури хубаажа, шанда хүртэһэн байна.

Шаралдайн хүдөөгэй клубһаа эгээл олон хүн харалгада хабаадаа. 30 гаран һаалишан, хонишон, механизатор элдэб номернуудые гүйсэдхэжэ, сугларагшадые һонирхуулба. Эндэхи кружогойхид түрэл колхозойнгоо фермэ, отара, полиин стан дээгүүр ябахаһаа гадна, аймагай олон колхоздо ошожо, зүжэг наада харуулдаг юм.

20 гаран номер Хүсөөтын хүдөөгэй клубайхид харуулба. Тэрэ тоодо Бурят-Монголой уран зохёолшодой, композиторнуудай шүлэг болон дуунууд, элдэб хатар гэхэ мэтэ ороно. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай хоорой дуулаһан «Һайн һайхан уларил» гэжэ шэмээшэг дуун илангаяа һайшаагдаа. Шаралдайн хүдөөгэй клубай, Хонхолойн Культурын байшангай арадай хүгжэмэй оркестрнүүд үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Суулгын МТС-эй түмэршэ дархан Архип Богомазов түрүүшынхеэ сценэ дээрэ гаража дуулабашье, хонгёо хоолойнь шагнагшадай сэдьхэл зүрхэ доһолгоо. Илангаяа «Хилэ шадар» гэһэн дууниинь һайхан байба. Мүн энэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Суслова «Үндэр тарянай дундуур» гэһэн ород арадай дуу тодо хурсаар дуулаа. Никольск тосхоной эхэнэрнүүдэй хоорой дуулаһан «О, минии Адриатическа далай» гэжэ югослав арадай дуун, мүн эндэхи эрэшүүлэй хоорой дуулаһан «Хэрбээ бүхы дэлхэйн хүбүүд...» гэжэ дуун, аймагай Культурын байшангай хоорой хэдэн дуунууд һайн гэжэ сэгнэгдэбэ.

Зарим хүнүүд өөһэдынгөө зохёол уншажа, зониие һонирхуулаа. Гашейн дунда һургуулиин багша

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Никольскын дунда һургуулиин багша К. Калашников худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ В. Белоусова хоёр акробатическа номер гүйсэдхэжэ байна.

И. Вдовиной фото.

Л. Абламская «Залуушуулда» гэһэн шүлэгөө, «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэн Парфенов мүн өөрынгөө шүлэг уншаһан байна. Шэнэ-Загаанай клубай баянист К. Максимов «Ленин хододоо бидэнтэй» гэһэн дуунай хүгжэм зохёогоод, дуулажа үгөө. Д. Рыжаковой найруулан табиһан украин танцые Суулгын хатарай группа шадамар бэрхээр наадаба.

А. Галданов, М. Батуев, Б. Бадмаева, В. Гармаев, Д. Дашипылова болон бусад бурят арадай дуу дуулажа, хатар наадажа, магтаалда хүртөө.

Харалгын эсэстэ 24 эрхим хатаршад, дуушад, хүгжэмшэд үнэтэ шангуудаар, 65 хүн грамотаар шагнагдаба.

М. Иванов.

ХИЛЫН СААНА

Франциин Компарт... Майн нэгэнэй Ханд...

ПАРИЖ, апрелиин 23. ... Франциин Коммунистичес... тиин хүтэлбэри Майн нэгэ... шарамдуулан, оронойнгоо ... ажалшадта хандаба. Капи... ческэ мүлжэлгэдэ, үгытэй ... далда эсэргүүсэн, оронойн... даанхай байдалай, эрхэ сүл... найрамдалай түлөө тэмсэж... хүдэлмэришэн ангиие, бүх... шадые 1958 оной Майн нэг... лохын урдуур Франциин К... стическэ парти амаршална.

Хуушанай капиталистиче... хэйдэ орходоо шэнэ социа... скэ дэлхэйн болоу һайн б... эли тодоор харагдажа бай... мүнөө жэлэй Майн нэгэн т... дэхэнь. Майн нэгэнэй мани... нуудай үедэ Франциин ажа... циалистическэ оронуудай ... дые амаршалха зуураа, ... Союзай ажалшадтай ехээр ... нэгэдэнги байһанаа элишэ... дүүлхэ байна. СССР-эй пр... ство атомна зэбсэг турша... люулха гэһэн шиидхэбэри ... эб найрамдалай хэрэгтэ ш... нэмэри оруулба.

Мүлжэгшэдтэ эсэргүүсэн... ниитын эб найрамдал хам... түлөө тэмсэжэ байһан капи... ческэ оронуудай хүдэлмэри... гитай ахадүүгэй талархалта... наа Франциин ажалшад мэ... Тэдэнэр колониальна дар... эсэргүү тэмсэл хэжэ байһан... дые, мүн дарлалтаһаа с... бээ даанхай болоһон ор... арадуудые амаршалха байн...

Майн нэгэнэй манифе... хабаадалсахыень, социаль... номическа эрилтэнүүдээ ха... фашистнуудай ама татаха, ... эб найрамдал тогтоохо, Фр... бүхы дэлхэйе атомна дайна... һаа сараха ябадал түйлахы... циональна бээ даанхай по... эб найрамдалай, буу зэбсэ... хын түлөө тэмсэхыень бүх... шадые Франциин Коммуни... парти уряална гэжэ Ханд... хэлэгдэнэ.

Францида правительс... кризис болоһоор...

ПАРИЖ, апрелиин 23. ... Шэнэ правительство байгу... Жорж Бидодо даалгагдаһа... Зүгөөр Бидо энэ үүргэ дүү... үсэгэлдэр арсаһан байна. ... правительство байгуул... ЮДСР-эй (Эсэргүүсэлтын ... тическа, социалистическэ со... тэлбэрилэгшэдэй нэгэн Ре... вендэ даалгаха гэжэ прези... не Коти шиидхэбэ.

ФРГ-эйе атомаар зэбсэгл... эсэргүү бүгэдэниитын заба... хэхэ гэжэ Баруун Герм... профсоюз эрилтэ хэ...

БОНН, апрелиин 23. ... ФРГ-гэй полиграфическа, ... най промышленностиин ху... лэгшэдэй профсоюзай округ... лаан Франкфурт-на-Майне... дэр боложо, бундесверые ... зэбсэглэжэ байһыень бурү... тогтоол гаргаа. Бүгэдэниит... тическэ забастовко хэхэ эр... тогтоол соонь табигдаһан б...

ФРГ-эйе атомаар зэбсэгл... һан тухай асуудал зүбшэн ... тулада Баруун Германиин ... зуудай конгресс онсо яара... зарлаха тухай суглаанда х... шад эрилтэ хэбэ. Бундесве... маар зэбсэглэхэ гэжэ гар... һэн бундестагай депутаду... графическа, саарһанай про... ностиин хүдэлмэрилэгшэд... союзай гэшүүд профсоюзһа... гаргагдаха ёһотой гэһэн эр... лаашад мүн лэ хэбэ.

Ядерна зэбсэг турш... болоулхые Англи... правительство хүсэ...

Номгон океан дээрэ а... ядерна зэбсэгэй туршагдаха... һан тушаа апрелиин 22-то, ... нуудай палатын заседани... лейбористнуудай түлөө... премьер-министртэ асуудал ... Ядерна зэбсэгээр хангагдаһа... рикын бомбардировщигууд... лиин газар дээгүүр ни... аюултай байһан тухай ... асуудал табигдаба.

Ядерна зэбсэг туршалгые ... саашадань үргэлжэлүүлхэ ... тэй гэжэ премьер-министр М... лан баталан хэлэбэ. «Удаада... шалга бүри һаяар хэгдэхэ ... жэ тэрэ мэдүүлээ. Эдэ тур... нуудые зүбтүүлхын тулада ... зэбсэг амжалтатайгаар бүтэ... лохо» шухала байна бшуу ... Макмиллан хэлээ.

Америкын бомбардировщ... ниидэлгэнүүд тухай хэлэхэдэ ... миллан Англиин хүн зоной ... заһахые оролдоһон байна. ...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59, пропаганды и местной информации —... культуры и быта — 34-0.5, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00717. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...